Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 12 август 1972 йил, шанба | № 186 (15.359). | Баҳоси 2 тийин.

ТОМДИЛИКЛАР ТАШАББУСИ

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Томди райони чорвадорлари СССРнинг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб, дағал хашак тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари бажардилар. 45,4 минг тонна дағал хашак жамғарилиб, чорва фермалари яқинига ғарамлаб қўйилди. Район қоракўлчилари Қизилқум яйловларида табиий ўтларнинг мўл-кўллигини ҳисобга олиб, чорва моллари учун икки йилга етадиган дағал хашак жамғаришга аҳд қилдилар.

Райондаги Карл Маркс номли, «Томди», Жабай Балиманов номли, «Мингбулоқ», Ленин номли хўжаликларнинг коллективлари мавжуд пичан ўриш ва пичан ғарамлаш агрегатларидан кенг фойдаланиб ҳозирданоқ бир ярим-икки йилга етадиган дағал хашак тўпладилар. Район партия, совет ташкилотлари илғор коллективларни рағбатлантириш тадбирларини ишлаб чиқди. Ҳозирги кунда бутун куч ва имкониятлар ем-хашак тўплаш, чорва биноларини ремонт қилиш ишларига сафарбар этилган.

Областнинг Конимех, Қоракўл, Ромитан районлари ҳам чорва моллари учун 1,5-2 йилга етадиган дағал хашак жамғариш мусобақасига қўшилдилар.

Т. НАЗИРОВ.

АВГУСТ — ЗАРБДОР ОЙ

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

Август — ғўза парваришида зарбдор ой. Шу ойда ҳосил тақдири ҳал бўлади. Ғўза парваришини ҳар қачонгидан кучайтириш керак. 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 23,5 ўрнига 30 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлаган Ислом Ғаниев бошлиқ бригада пахтакорлари ғўза парваришининг ҳал қилувчи дамларида зўр ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ғўза парваришида бой берилган ҳар бир кун шонанинг гулга, гулнинг кўсакка айланишини кечиктиради.

Бригадада ҳосилнинг асосий қисми машиналарда терилади. Ғўзаларни машинабоп қилиб ўстираётган бригада механизаторлари Жамол Нишонов, Шавкат Аҳмедовлар ғўза қатор ораларига тўрт марта ишлов беришди. Ҳар гектар майдондаги ғўзалар 150 килограмм азот, 250 килограмм фосфор билан озиқлантирилди, «шарбат» суви берилди. Миришкор сувчилардан Худойберди Эгамбердиев, Мухтор Порсихоновлар ғўзаларни талабига қараб суғоришмоқда. Кўллаган майдондаги ғўзалар сарғайиб, шоналар тўкилиб кетишини сувчилар ўзларининг кўп йиллик тажрибаларида кўришган. Ғўза озуқасига бегона ўтнинг шерик бўлишига йўл қўйилмаётир.

С. ШАРОФХОНОВ,
Бўка районидаги «Ленинизм» колхози.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

РЕСПУБЛИКА КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРИДА СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ЎЗАРО ТЕКШИРИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика колхоз ва совхозлари 1972 йил учун олган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисида қардош республикалар ўзаро текшириш бригадаларининг раҳбарлари: ўртоқ А. Қ. Қосимов (Тожикистон ССР), ўртоқ А. И. Аслонов (Туркманистон ССР) ва ўртоқ М. Р. Халилов (Озарбайжон ССР)нинг ахборотларини тинглаб, шуни қайд қиладики, КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг, СССР барча халқларининг катта ёрдами туфайли колхозчилар ва совхозларнинг ходимлари Ватан олдидаги юксак ватанпарварлик бурчларини англаб, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил олиш учун фидокорона курашмоқдалар, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш суръатларини кучайтирмоқдалар.

Бунда қардош республикаларнинг анъанавий социалистик мусобақаси ва қалин дўстлиги бениҳоя муҳим аҳамиятга эга.

Республика колхоз ва совхозлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга интилиб, пилла ва қоракўл тери, бошоқли экинлар донини тайёрлаш йиллик планларини муддатидан аввал бажардилар, гўшт, сут, тухум тайёрлашни муваффақиятли равишда олиб бормоқдалар, чорва ва паррандани кўпайтиришга, уннинг маҳсулдорлигини оширишга эришдилар.

Шу билан бирга, ўзаро текшириш бригадалари кўпгина нуқсонларни аниқладилар. Бир қанча колхоз ва совхозларда олиб борилаётган ишларнинг даражаси бу йилнинг юксак талабларига мос келмайди.

Фарғона, Наманган, Самарқанд областларининг хўжаликлари август ойининг биринчи ўн кунлигида ғўзани парвариш қилиш ва суғориш суръатларини июлнинг учинчи ўн кунлигига нисбатан пасайтириб юбордилар.

Олтиариқ, Қувасой, Фарғона, Чуст, Янгибоғ, Шўрчи, Қоракўл, Ленинобод, Хўжайли ва республиканинг бошқа айрим районларида ғўза парваришни сусайиб кетди.

Бир қанча хўжаликлар чорвачилик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш соҳасида орқада қолмоқдалар, айниқса Когон, Ўзбекистон, Нукус, Поп районларида чорва молларини парвариш қилишда камчиликларга йўл қўймоқдалар.

Баъзи хўжаликларда ғўза ривожидаги қолоқликни тугатиш учун етарли чоралар кўрилмаётир, ғўза парваришини тўхтатиб қўйиш тенденцияси кўринмоқда, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши дориворлар ўз вақтида сочилмаётир, ғўзаларни қовжиратиб қўйишга ва заҳлатиб суғоришга йўл қўйилмоқда, сувдан тежаб-тергаб ва самаралироқ фойдаланиш чоралари етарли равишда амалга оширилмаётир. Шунинг натижасида айрим далалардаги ғўза ва озуқа экинлар қовжираб қолиб, ўсиш ва ривожланишдан жуда орқада қолмоқда. Ҳосил теримига тайёргарлик иши суст олиб борилмоқда. Пахта териш машиналарини ва бошқа терим механизмларини ремонт қилиш орқада қолмоқда, пахта териш машиналари ҳайдовчиларини тайёрлашга дуруст эътибор берилмаётир. Баъзи колхоз ва совхозларда шоли, сабзавот, полиз экинлари ва бошқа экинларни парвариш қилиш бўшаштириб юборилган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик органларига, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда бошланғич партия ташкилотлари зиммасига ҳар бир хўжаликда экинларни парвариш қилиш ишининг аҳволини дарҳол кўриб чиқиш, ғўза парвариши соҳасида ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларида қардош республикаларнинг ўзаро текшириш бригадалари аниқлаган камчиликларни тезроқ тугатиш учун сира кечиктириб бўлмайдиган чораларни кўриш мажбуриятини юклади.

Август — ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой эканлигини ҳисобга олиб, колхоз ва совхозларнинг меҳнатга қобилиятли аҳолисини дала ишларига имкони борича кўпроқ тортиш, сувчиларни етарлича ажратиб қўйиш ва суғориш сифатини яхшилаш, сувдан рационал фойдаланишга эришиш зарур. Ғўзани ҳолатига қараб парвариш қилишни кучайтириш, ўсимликлар ривожидаги қолоқликни тугатиш учун қўшимча чораларни белгилаб, амалга ошириш ва шу йўл билан ҳар бир колхоз, совхоз, ҳар бир бригада олган мажбуриятларнинг ҳеч сўзсиз тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш керак. Пахтани машинада териш учун ва ҳосилни қисқа муддатларда териб олиш учун ҳамма тайёргарлик ишларини ўтказишга алоҳида эътибор берилсин. Шоли, сабзавот, полиз экинлари ва озуқа экинларини суғориш ва парвариш қилиш таъминлансин.

Дағал хашак, сенаж ва силосни йиғиштириб олиб, тайёрлаш суръатлари тезлаштирилсин.

Колхозчиларга ва совхозларнинг ходимларига, дала ҳамда фермаларда ишловчи ҳамма кишиларга унумли меҳнат қилиш ва дам олиш учун зарур шароит яратиб берилсин.

Область ва район партия комитетларига, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига қишлоқ меҳнатчилари орасида ташкилотчилик ва сиёсий ишни кучайтириш, бу ишни олинган мажбуриятларни бажариш вазифаларига бўйсундириш таклиф қилинди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш юзасидан 1972 йил учун олинган мажбуриятларни бажариш соҳасида колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг меҳнат активлиги оширилсин, бу ишларни ташкил этишда коммунистлар ва комсомолларнинг авангардлик роли кучайтирилсин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигидан, Совхозлар министрлигидан, Тайёрлаш министрлигидан, Мелиорация ва сув хўжалиги министрлигидан, Озиқ-овқат саноати министрлигидан, «Узсельхозтехника» бирлашмасидан, «Главсредазирсовхозстрой»дан моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан тўла-тўкис ва юқори даражада самарали фойдаланишда хўжаликларга амалий ёрдам беришда мутахассисларнинг, барча ходимларнинг ролини ошириш учун уларнинг масъулиятини кучайтиришни талаб қилди.

Республика газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига 1972 йил учун олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш соҳасида дала ва фермаларда қилинаётган ишларни батафсил ёритиб бориш топширилди.

Қашқадарё области. Ульянов районидаги Ульянов номли совхознинг 2-бўлими пахтакорлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 700 гектар майдондаги ғўза парваришини ҳар қачонгидан кучайтирмоқдалар. Августни зарбдор ой деб эълон қилган бўлим пахтакорлари ҳосилдорликни гектар ҳисобига 42 центнерга етказиб, юбилей йилида она-Ватанга 3 минг тонна пахта армуғон қилишга сўз беришган. Шундан 2000 тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилади. Суратларда: (юқоридан пастга) илғор бригада бошлиғи С. Ғойибов ва совхоз директори Н. Холмирзаев ўртоқлар кун сайин яшнаётган ғўзаларнинг гул ва кўсакларини санашмоқда. Илғор механизатор А. Султонов мавсумда машина билан 400 тонна пахта териб бермоқчи. Август ойида ғўзаларни сифатли культивация қилишга зўр берилмоқда.

А. Тўраев фотолари.

РЕСПУБЛИКА РАДИО ЙЎҚЛАМАСИДАН СЎНГ

МАРРА—40 МИНГ ТОННА

Бундан бир неча йил муқаддам районимиз бўйича 7-8 минг тонна пахта етиштирилар эди. Ғузор дарёси бўғилиб, Пачкамар сув омбори бунёд этилгандан сўнг пахта майдонлари яна ҳам кенгайди. Ҳосилдорлик эса бир неча баравар ўсди.

КПСС XXIV съезди қарорларида мамлакат бўйича тўққизинчи беш йилликда саноат учун қимматли хом ашё — пахта етиштиришни кўпайтириш муҳим вазифа қилиб қўйилган. Бунга жавобан Ғузор райони пахтакорлари пландаги 21950 тонна ўрнига 40 минг тонна пахта етказиб беришдек юксак мажбуриятни олдилар. Райондаги энг йирик «оқ олтин» етиштирувчи Ленин номли колхози пахтакорлари 7500 тонна, Карл Маркс номли колхоз пахтакорлари 7 минг тонна, Киров номли совхоз пахтакорлари 6500 тонна пахта етиштириш билан район мажбуриятига салмоқли ҳисса қўшишга бел боғлаганлар.

Баҳор бу йил жуда инжиқ келди ва кечикди. Баҳорда бўлиб ўтган жала ва ёмғирлар экин-тикин ишларини барвақт ва ўз вақтида ўтказишга жиддий халақит берди. Ҳавонинг ҳарорати ўртадан паст бўлди. Мўл ҳосил етиштиришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган ғузорлик деҳқонлар барча ишлар бир пайтда тўғри келиб қолганлигидан довдираб қолмадилар. Улар уч кунлик ишни бир кунда, бир трактор билан уч тракторнинг ишини бажаришга эришдилар. Натижада барча майдонларда ғўзалар кунда бир яшнаб ривожланяпти. Пешона тери билан ўстирилаётган ғўзаларнинг ривожи юксак мажбуриятни ошириб бажаришга етадиган даражада ҳосил тўплаётганидан дарак беради. Районда 50 ва 60 центнерчилик ҳаракати кенг қулоч ёймоқда. Ленин номли колхозда республикада хизмат кўрсатган пахтакор Жонимқул Хикматиллаев, Эргаш Бозоров, Карл Маркс номли колхозда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назар Мейликулов, Аҳмад Бердиев, Ойна Ҳамроева, «Партия XXII съезди» колхозидан Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Саида Туробова каби моҳир пахтакорлар етакчилик қилаётган бригадаларда мўл пахта ҳосили етиштириш учун астойдил тер тўкиляпти. Бу бригадаларнинг пахтакорлари ҳар гектар ердан 55-60 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олиб ишламоқдалар.

Бу йилги мажбуриятларнинг улканлигини қалбдан ҳис қилган ва кеча-кундуз демасдан астойдил меҳнат қилаётган механизатор ва сувчиларнинг ишини ҳар қанча мақтаса арзийди. Карл Маркс номли колхозда Хуррам Бўронов, Очил Тошев, «Партия XXII съезди» колхозидан Исроил Жумаев, «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхозидан Суюм Қорахонов, Киров номли совхоздан Эргаш Орзиқулов каби механизаторлар ва Карл Маркс номли колхоздан Жўра Бўронов, Хуррам Эшнаев, Гагарин номли колхоздан Қурбон Жавлиев, Ленин номли колхоздан Худойберди Келдиёров каби сувчилар меҳнат майдонида катта жасорат кўрсатиб ишлаяптилар.

Ерда намни кўпроқ сақлаш мақсадида минерал ўғитлар билан маҳаллий ўғит аралаштириб солинмоқда. Район партия комитети ва район ижроия комитети қолоқ ва ўсишдан орқада қолаётган пайкаллардаги ғўзаларга алоҳида эътибор қилиб, парваришни кучайтириш ва 1 сентябргача қатор пахта майдонларига 20 минг тонна қўй қийи ташиб чиқарилишини вазифа қилиб белгилади. Район пахтакорлари барча майдонларда ҳосилга ҳосил қўшиш учун астойдил тер тўкяптилар Бироқ тан олиш керакки ҳамма жойда ҳам ғўза парвариши бир тарзда кетмаяпти. Айрим бригада, колхоз ва бўлимларда меҳнаткашларга етарли шароит яратиб берилмаган. Далага ўғит чиқариш, тракторларни юксак унум билан ишлатиш қониқарсиз аҳволда. Район бўйича 900 гектар майдондаги ғўза ривожланишдан орқада қоляпти. Бунинг учун район қишлоқ хўжалиги бошқармаси ва «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг мутахассислари конкрет тадбирлар ишлаб чиқдилар. Район бўйича август ойи ичида барча майдонлардаги ғўзага икки марта, ўсишдан орқада қолаётган ғўзаларга эса уч марта комплекс ишлов бериш тадбирлари белгилаб олинди. Шу кунларда район далаларида 6 минг киши ва 110 трактор пахта пайкалларида юксак унум билан ишлаб ҳосилга ҳосил қўшяптилар. Район пахтакорлари август ойини ҳосилга ҳосил қўшиш ойи деб эълон қилдилар. Бу ойда ҳар бир туп ғўзада кўсакларнинг ўртача сонини 12 тага етказиш ва ғўза парваришини сусайтирмасдан 10 сентябргача давом эттириш чоралари кўриляпти. Районда ғўза парваришини кучайтириш билан бирга янги ҳосилни йиғиб-териб олишга тайёргарлик ҳам бошлаб юборилди. Пахта йиғим-терими бошланишига қадар колхоз ва совхозларда қабул пунктларида асфальтланган майдончалар қуриш, тош-тарозиларни тахтлаш, йўл ва кўприкларни, транспорт ва бошқа зарур ашёларни тахтлаб қўйиш учун курашиляпти. Бу йил район далаларида 6500 гектар майдоннинг ғўзаси машиналар билан териб олинади. Терим машиналари бункеридан 10 минг тонна пахта тўкилади. Бунинг учун колхоз ва совхозларнинг устахоналарида йиғим-теримда қатнашадиган техника ва механизмлар жадал ремонтдан чиқарилмоқда. Бу йил Ғузор райони пахтакорлари район тарихида биринчи бўлиб 40 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини яратадилар. Райондаги барча катта-кичикнинг диққат-эътибори, бутун куч ва имкониятлар ана шу вазифани ошириб бажаришга қаратилмоқда.

М. АЛЛАЁРОВ,
Ғузор район партия комитетининг биринчи секретари.

БЕКОБОДЛИК 50 ЦЕНТНЕРЧИЛАР

СССРнинг 50 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қўшбоқ Эгамбердиев, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Адолат Рўзиматова, Восит Сатторов, Санам Болтабоева, Қамбарали Эрназаров, Икромали Сиддиқалиев ўртоқлар сардорлик қилаётган бригадаларнинг «оқ олтин» ижодкорлари ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

Мазкур бригадаларда август ойи — зарбдор ой деб эълон қилиниб, ғўза парвариши юксак агротехника қоидалари асосида олиб борилмоқда. Механизаторлар, миришкор сувчилар, ғайратли чопиқчилар ғўза қатор ораларига тўртинчи марта комплекс ишлов беришни намунали олиб бормоқдалар. «Шарбат» суви беришда, ҳосилга ҳосил қўшишда бор куч ва тажрибаларини ишга солаётирлар. Меҳр билан парваришланаётган ниҳоллар серҳосил бўлиб етиляпти.

Юбилей шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, фидокорона меҳнат қилаётган деҳқонларнинг амалга ошираётган ишлари 50 центнерлик хирмон бунёд этилишидан далолат беряпти. Ҳар туп ғўзада 6-8 тадан бўлиқ кўсак бор. Азамат пахтакорлар август ойида ғўза қатор ораларига икки марта ишлов бериш учун курашмоқдалар.

Т. УСМОНОВ.

УНВОНЛАР МУБОРАК!

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҚУРИЛИШ, МОНТАЖ ВА ЛОЙИҲА ТАШКИЛОТЛАРИ, БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИНИНГ ХОДИМЛАРИГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН БИНОКОР» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада эришилган муваффақиятлар учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор» фахрий унвони берилсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Мирзаев Неъматулла — «Узколхозстрой» бирлашмаси «Облколхозстрой» трестига қарашли Ленин колхозлараро қурилиш бошқармасининг ғишт терувчиси.

Холматов Тошмат — «Союзузбекгаз» трестига қарашли 3-механизациялашган кўчма колоннанинг бригадири.

БУХОРО ОБЛАСТИ

Боева Раиса Халяфовна — «Бухарагазпромстрой» трестига қарашли 7-қурилиш бошқармасининг бригадири.

Камолов Ҳикмат Қудратович — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Трансстроймеханизация» трестининг 985-қурилиш бошқармаси бригадири.

Фатаев Шароф Шарипович — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 163-қурилиш трестининг 987-қурилиш бошқармаси бошлиғи.

Чеботаев Леонид Григорьевич — Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус Қурилиш ишлари министрлигига қарашли Бухоро механизациялашган кўчма колоннасининг слесари.

Шчукин Николай Владимирович — Навоий кон-металлургия комбинатига қарашли Зарафшон қурилиш бошқармасининг бошлиғи.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

Житникова Татьяна Андреевна — «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Каршипромжилстрой» тресги механизациялашган кўчма колоннасининг сувоқчиси.

Мажидов Рашид — Ўзбекистон ССР Совхозлар министрлиги республика яйлов—мелиорация қурилиш бирлашмаси Қашқадарё қурилиш-монтаж бошқармасининг бригадири.

(Давоми иккинчи бетда).

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети давлатга сабзавот-полиз маҳсулотлари ва картошка сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1972 йил 1 августгача бўлган якунларини қараб чиқдилар.

Қуйидагиларга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи берилди:

Фарғона областига (область партия комитетининг секретари **Ф. Ш. Шамсиддинов,** область ижроия комитетининг раиси **Х. Умаров,** область қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бошлиғи **С. Холдоров,** совхозлар трестининг директори **А. Ризаев,** қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш бош давлат инспектори **И. Маматқулов**). Бу область сабзавот тайёрлаш планини 40,9 процент, шу жумладан карам тайёрлаш планини 85,8 процент, пиёз тайёрлаш планини 16 процент, помидор тайёрлаш планини 45,7 процент, бодринг тайёрлаш планини 125 процент, сабзи тайёрлаш планини 38 процент, ош лавлаги тайёрлаш планини 18 процент, бошқа хил сабзавот тайёрлаш планини 26 процент бажарган. Байроқ Сурхондарё областидан олиб берилади.

Андижон область **Ленин районига** (район партия комитетининг секретари **Н. Қодиров,** район ижроия комитетининг раиси **Т. М. Тешабоева,** қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи **К. Рўзиев,** қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш бош давлат инспектори **Г. Тўхтасимов**). Бу район сабзавот тайёрлаш планини 56,4 процент, шу жумладан карамни 64,6 процент, пиёзни 73,8 процент, помидорни 50,4 процент, бодрингни 153 процент, сабзини 47,8 процент, ош лавлагини 5 процент ва бошқа хил сабзавотларни тайёрлаш планини 98,6 процент бажарган. Байроқ Тошкент область Калинин районидан олиб берилади.

Давлатга сабзавот топшириш планини 50 процент, шу жумладан карамни 97 процент, пиёзни 103 процент, помидорни 15 процент, бодрингни 103 процент, сабзини 21 процент, бошқа сабзавотлар топшириш планини 27 процент ва картошка топшириш планини 106 процент қилиб бажарган Тошкент область Калинин районидаги **Охунбобоев номли колхозга,** (колхоз раиси **З. Жалилов,** партия комитетининг секретари **Х. Ҳакимов,** бош агроном **Ю. Эшонов**).

Байроқ Фарғона область Ўзбекистон районидаги Муқимий номли колхоздан олиб берилади.

Давлатга сабзавот сотиш планини 46,7 процент қилиб бажарган, шу жумладан карам сотиш планини 102,6 процент, помидорни 50 процент, сабзини 2,4 процент, бодрингни 147,6 процент, ош лавлагини 2,7 процент, пиёзни 1,4 процент, бошқа хил сабзавотлар сотиш планини 30 процент ва қовун-тарвуз сотиш планини 48 процент қилиб бажарган Бухоро область, Бухоро районидаги **Фрунзе номли** совхозга, (совхоз директори **П. Қамариддинов,** партия ташкилотининг секретари **С. Сафаров,** бош агрономи **Д. Авезов,** ишчилар комитетининг раиси **А. Ҳафизов**).

Байроқ Бухоро область Ромитан районидаги «Ромитан» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи Тошкент область Калинин районидаги **«Партия XXI съезди» совхозида** қолдирилди. (Совхоз директори **Р. Қамбаров,** партия ташкилотининг секретари **А. Мирзоҳидов,** ишчилар комитетининг раиси **М. Абдуллаев,** бош агрономи **М. Расулов**). Бу совхоз давлатга сабзавот сотиш йиллик планини 43,6 процент қилиб бажарган. Шу жумладан карамни 27 процент, помидорни 26 процент, пиёзни 120 процент, сабзини 15 процент, бодрингни 62 процент, ош лавлагини 38 процент, бошқа хил сабзавотларни тайёрлаш планини 83 процент, картошка тайёрлаш планини 106 процент бажарган.

Тошкент консерва заводи коллективи СССРнинг ярим асрлик олтин тўйига армуғон сифатида 30 миллионга яқин банкада ҳар хил консерва маҳсулотлари тайёрлаш учун қизғин кураш олиб бораётир. Суратда: тайёр маҳсулотлар омборининг меҳнатсевар ишчиси Гулсум Тўраева тайёр маҳсулотларни кўздан кечирмоқда.

Техника тараққиёти ва маҳсулот сифати

МУКАММАЛ МАШИНАЛАР

«Минглар шартномаси» асосида янги техника ва илғор технологияни жорий қилишни тезлаштириш буюмлар сифати ва тежамлилигини оширишнинг энг муҳим шартидир.

Эндиликда маҳсулотнинг сифати, халқимиз учун ишлаб чиқарилаётган ҳар бир буюмнинг чидамлилиги ва кўркамлиги ниҳоятда муҳим бўлиб қолди. Халқимиз моддий фаровонлиги яхшиланганн сари маҳсулот сифатига талаб ҳам ортиб бормоқда. Шунга кўра тўққизинчи беш йилликни энг аъло сифат беш йиллигига айлантириш юзасидан Иттифоқ бўйича бошланган ташаббус мамлакатимиз корхоналарида қизғин кутиб олинмоқда.

Мен бу мақолада тўқимачилик машиналарини янада мукаммаллаштириш учун корхонамизда янги техника ва илғор технологияни жорий этиш йўлида қилинаётган ишлар ҳақида ҳикоя қилмоқчи эдим. Чунки биринчи навбатда машинасоз яратаётган мукаммал машиналаргина оқибат-натижада шу машинада жаҳон намуналари даражасида сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш имконини беради. Машинасозликда янги техника, илғор технологияни яратиш ва жорий қилиш маҳсулот сифатини кўтаришнинг магистрал йўлидир.

Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи эндиликда мамлакатимиз тўқимачилари томонидан ҳурмат билан тилга олинадиган корхона бўлиб қолди. Биз ишлаб чиқарган тўқув дастгоҳларимиз эндиликда кўплаб тўқимачилар учун қадрдон машиналарга айланиб бормоқда. Бу машиналар аввалгиларига нисбатан унумдорлиги, мукаммаллиги, ишлатиш осонлиги билан ва ниҳоят сифатли маҳсулот бериши билан кўпчиликка ёқиб қолган. Эндиликда Тошкент маркаси қўйилган тўқимачилик машиналарини деярли ҳамма тўқимачилик корхоналари миннатдорлик билан қабул қилиб олмоқдалар. Қанчадан-қанча тўқув дастгоҳларимиз эса жаҳон бозорида ҳам кўплаб ҳаридорларини топмоқда. Корхонамизда халқали йигирув машиналари яратилиб, уни ишлаб чиқариш кўзда тутилганлиги ва у меҳнат унумдорлигини қатор жараёнларда 1,5 баравар оширгани жуда катта воқеа бўлди. Бу машиналар мамлакатимиз тўқимачилик корхоналарида 7-8 йил ишлагандан кейингина шундай машиналар жаҳон бозорида пайдо бўлди.

Айниқса тўқимачилик саноатининг экономикаси ва техника даражасини кўтаришда корхонамизда яратилган ва кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилган ПК-100 маркали йигирув машиналари муҳим роль ўйнади. Бу машиналар жаҳонда тенги йўқ машиналардир. У бир йўла тўрт жараённи бажаради. Бундай мукаммал машиналарни ишга солиш меҳнат унумдорлигини кескин кўтариб, электр энергияси сарфлашни икки баравар қисқартирди. Бир йўла тўрт жараённи бажарадиган бу йигирув машинаси кўплаб корхоналарда юксак унум билан ишлатилиб, маҳсулот сифатини янада яхшилади. Шунинг учун ҳам бу машинамиз Брно ва Пловдивда ўтказилган халқаро виставкаларда олтин медаллар билан тақдирланди. Эндиликда шу машиналаримизни жаҳоннинг 16 мамлакати сотиб олиб, унинг ишини аъло баҳоламоқда.

Кейинги йилларда корхонамизда технологик ускуналарнинг анчагина янги типлари яратилиб, уни кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Шунинг натижасида халқ хўжалигимиз ҳар йили 15 миллион сўм миқдорида иқтисодий самара кўрмоқда. Биз ҳар бир янги машинани яратишдан олдин унинг меҳнат унумдорлигини кўтаришга, машинанинг ўзини аввалгилардан кичрайтириб, уни енгиллатишга ҳаракат қилаётирмиз.

Машина қанчалик мукаммал бўлса, технологик жараёнларни аниқлик билан бажара олса, шу билан бирга у «умри узун» қилиб чидамли ишланган бўлса, ана шундай машинада ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳам ниҳоятда сифатли бўлаверади. Буни кўп йиллик тажрибалар ва лаборатория тадқиқотлари кўрсатиб турибди. Масалан, Кнешемскдаги «Красная ветка» йигирув фабрикасида ПК-100 маркали йигирув машиналаримиз ўрнатилгандан кейин меҳнат унумдорлиги 1,5 баравар кўтарилибгина қолмасдан, йигирилган ипнинг чидамлилиги ҳам сезиларли даражада ошган. Бу ипларнинг узилиши анча камайган. Худди шу корхонада йигирувчилар ПК-100 машинасида ишлаб, мамлакатимизда рекорд қўйдилар. Конструкторлар кутгандан аъло натижа қўлга киритилди. ПК-100 машиналарида соатига ҳар минг урчуқ ҳисобига 800 ўрнига 1000 килономердан ортиқ ип йигирилди. Меҳнат унумдорлиги шунчалик юқори кўтарилганига қарамай, маҳсулот сифати ҳар қачонгидан юқори бўлди.

Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи коллективи «Минглар шартномаси»га қўшилиб, тўқимачилар учун янада мукаммал тўқув ва йигирув дастгоҳлари ишлаб чиқаришга ҳаракат қилмоқда. Биз ташаббускор Глухово ип-газлама комбинати коллективи учун янги асбоб ва ускуналар тайёрлаб беришни тезлаштиряпмиз. Ўтган йили олимлар билан ҳамкорликда ВР-1УЗ маркали ип тортиш асбобини яратиб, уни ишлаб чиқаришни йўлга қўйган эдик. Энди шартномага кўра биринчи навбатда ана шу асбоблар билан Глухово ип-газлама комбинатини таъминлашни мўлжалламоқдамиз.

Биз техника тараққиётига катта эътибор бериб, корхонамизда янги техника ва илғор технологияга амал қила борганимиз, конструктор ва олимлар билан ҳамкорликни янада мустаҳкамлаганимиз туфайли машиналаримизни борган сари такомиллаштириш ҳамда уларнинг иш унумини кўтаришга муваффақ бўлмоқдамиз. Шунинг учун ҳам бизда яратилган ҳар бир янги машинани тўқимачилар мамнунлик билан кутиб олишмоқда. Буни шундан ҳам кўрса бўладики, кейинги йилларда Ленинград шаҳрининг йигирув ва тўқув фабрикаларига ўрнатилган «Таштекстильмаш» машиналари фақат аъло ва яхши баҳолар билан қабул қилинган. Бутун мамлакатимизда эса кейинги ўн йил ичида биз ишлаб чиқарган машиналарнинг 91 проценти аъло ва яхши баҳоларга қабул қилиниб, ишга туширилган.

Машиналарнинг бунчалик мукаммал бўлишига қандай эришилмоқда, деган савол туғилади. Энг аввало биз машинасозлар ўз маҳсулотимиз бўлган дастгоҳларнинг сифати ва чидамлилигини оширишга бутун диққат-эътиборимизни қаратмоқдамиз. Машинанинг сифатли бўлиши энг аввало қуймага боғлиқ, тўғрироғи, қуюв цехининг маҳсулоти қанчалик сифатли бўлишига боғлиқ. Шу боисдан ҳам биз биринчи галда бутун эътиборни қуйманинг сифатли чиқишига қаратдик.

Ўтган беш йилликда қуйма тайёрлашнинг прогрессив жараёнларига кўчилди. Бизда асосан босим остида қуйма олинмоқда. Бу қуймаларнинг нуқсонсиз чиқишига ва машина қисмларининг чидамли бўлишига ҳамда узоқ ишлашига имкон бермоқда. Бундан ташқари корхонамизда металлни босим остида қайта ишлаш, ҳажмли штамповка қилиш сингари прогрессив усулларга кўчилган. Бу ҳам ўз навбатида дастгоҳларимиз деталларининг мустаҳкам бўлишига, уларнинг умрини узайтиришга бенуқсон ишлашига ёрдам бераётир.

Корхонада босим остида қуйилма олишга киришилгани меҳнат унумдорлигини ошириш билан бирга деталларнинг чидамлилигини ҳам анча кўтарди. Биз пўлат халқалар ўрнига металл, керамика халқаларини қўллана бошладик. Натижада улардан фойдаланиш даври бир неча ўн баравар ортди. Илмий тадқиқот институтларининг ҳисоб-китобларига қараганда металл керамика халқаларини жорий қилиш ва фойдаланишдан ҳозир жуда катта иқтисодий самара олиниб, йилига 1 миллион сўмни ташкил этмоқда. Металл керамика халқаларини тайёрлаш технологиясини ишлаб чиққан бир группа инженер-техник ходимларимиз эса Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасининг бронза медаллари билан тақдирландилар.

Бундан ташқари биз деталларни механик ва термик ишлаб, чидамлилигини оширишга катта эътибор бермоқдамиз. Бу тадбирлар машиналаримиз деталлари ва ускуналарининг хизмат муддатини аввалгидан бир ярим-уч баравар ошириш имконини берди. Ана шунинг натижасида эҳтиёт қисмларга бўлган эҳтиёж кейинги вақтда кескин қисқарди.

Техника тараққиётининг ойдин йўлига тушиб олган заводимиз коллективи конструкторлик бюроси мутахассислари ва олимлари билан ҳамкорликда янги-янги мукаммал машиналарни ижод қилаётирлар. Ҳозир урчуқсиз йигирув машиналарини яратиш ишлари тугалланмоқда. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда бундай йигирув машиналарини ишлаб чиқаришга жорий этиш натижасида меҳнат унумдорлиги ҳозиргидан 2-3 баравар кўтарилиб, йигирилган ипнинг чидамлилиги янада ортади. Унинг узилиши кескин камаяди.

Биз тўқимачиларимиз меҳнатини янада енгиллаштирадиган бундай янги машиналарни ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга ҳозирдан тайёргарлик кўряпмиз. Ўз ишимизни шунга мослаб, техникамизни янгиламоқдамиз.

В. ФИЛИМОНОВ,
Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводининг бош инженери, техника фанлари кандидати.

УНВОНЛАР МУБОРАК!

(Боши биринчи бетда).

НАМАНГАН ОБЛАСТИ

Абдулхаев Исмоил — «Узколхозстрой» бирлашмаси «Облколхозстрой» трестига қарашли 19-колхозлараро, механизациялашган кўчма колонна бригадири.

Исматов Маҳмуджон — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 10-қурилиш трестининг Наманган қурилиш бошқармаси бригадири.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Бўриев Эргаш — Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли 17-ғишт заводлари бошқармасининг ишчиси.

Қадамов Ғани Искандарович — Ўзбекистон ССР Автомобиль йўлларини қуриш ва ишлатиш министрлиги 1-трестига қарашли Зарафшон йўл-ишлатиш участкасининг бошлиғи.

Мухторов Бурхон — Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги 15-қурилиш трестига қарашли 3-механизациялашган кўчма колоннанинг ғишт терувчиси.

Норбекова Клавдия Александровна — ССР Транспорт қурилиши министрлиги «Самаркандтрансстрой» трестига қарашли 313-қурилиш монтаж поездининг бригадири.

СУРХОНДАРЕ ОБЛАСТИ

Доронин Петр Макарович — «Узглавводстрой»га қарашли «Сурхансовхозводстрой» трестининг бош инженери.

Ёқубов Хуррам — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 165-қурилиш трестига қарашли Термиз қурилиш бошқармасининг бригадири.

СИРДАРЕ ОБЛАСТИ

Соловьев Александр Антонович — «Узглавводстрой»нинг «Сирдарьяриcстрой» трестига қарашли «Мирзачульводстрой» қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаватор бош машинисти.

Хамрақулов Шодиқул — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 7-қурилиш трестига қарашли 4-кўчма механизациялашган колонна бригадири.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Абдуллаев Марат Носирович — «Главташкентстрой»нинг 159-қурилиш трестининг бош инженери.

Акрамов Турсунбой — «Главташкентстрой»нинг «Строймеханизация» трестига қарашли 1-механизация бошқармасининг бульдозер машинисти.

Гиздулин Абельнагим Абубакирович — СССР Транспорт қурилиши министрлиги «Средазтрансстрой» трестига қарашли 206-қурилиш бошқармасининг арматурачиси.

Бузенко Александра Николаевна — «Узбекшахтастрой» трестига қарашли 1-механизациялашган кўчма колонна бригадири.

Двойникова Анна Васильевна — «Главташкентстрой»нинг «Отделстрой» трестига қарашли 29-қурилиш бошқармасининг сувоқчиси.

Исмаилова Туғон — Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли 1-ғишт заводлари бошқармасининг ғишт тахловчиси.

Қодиралиев Равил Исмоилович — қишлоқ қурилишини лойиҳалаш Ўзбекистон давлат институти — «Узгипросельстрой» бош инженери.

Калмикова Ольга Васильевна — «Главташкентстрой»нинг 153-қурилиш трестига қарашли 12-қурилиш бошқармасининг буёқчиси.

Лебедев Алексей Андреевич — «Средазэлектросетстрой» трестига қарашли ёрдамчи корхоналар комбинатининг слесари.

Неъматжонов Зокир — «Главташкентстрой» 11-трестига қарашли 17-қурилиш бошқармасининг бригадири.

Николаев Юрий Васильевич — Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг колхозлардаги қурилиш давлат-кооператив бирлашмаси — «Узколхозстрой» раисининг ўринбосари.

Пурецки Юлий Платонович — Тошкент Бош план лойиҳалаш ва илмий тадқиқот институти бўлимининг бош архитектори.

Содиқов Мелижон — «Главташкентстрой»нинг 4-қурилиш трестига қарашли 19-қурилиш бошқармасининг ғишт терувчиси.

Турченко Иван Александрович — «Главташкентстрой»нинг 6-қурилиш трестига қарашли 7-қурилиш бошқармасининг бригадири.

Хабиров Усмон Галимович — Ўзбекистон ССР Автомобиль йўлларини қуриш ва ишлатиш министрлигига қарашли Янгийўл йўл-ремонт қурилиш бошқармасининг бош инженери.

Холбоев Тошбек — Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Ташсантехгазмонтаж» трестига қарашли 1-монтаж бошқармасининг газ пайвандчиси.

Чориев Мамадали — «Ташпромстрой» трестига қарашли 50-қурилиш монтаж бошқармасининг бригадири.

Якобсон Георгий Августович — СССР Транспорт қурилиши министрлиги «Средазстроймеханизация» трестига қарашли 18-механизациялашган колоннасининг бошлиғи.

Ёқубжонов Салим Содиқович — Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги 23-қурилиш трестига қарашли 37-механизациялашган кўчма колоннанинг бош инженери.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Назаров Маҳмуд — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 2-«Трансстроймеханизация» трестига қарашли 5-Фарғона механизация бошқармасининг бульдозер машинисти.

Онишченко Григорий Федорович — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги Меҳнат Қизил Байроқ орденли 8-қурилиш трестининг бош инженери.

Тўхтахунов Ҳафиз — Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли Қувасой цемент комбинатининг машинисти.

Худойбердиев Масаид — Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги «Ферганаирстрой» трестига қарашли Фарғона қурилиш-монтаж бошқармасининг экскаватор бош машинисти.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Аҳмедов Худойберган — «Хорезмводстрой» трестига қарашли Урганч қурилиш-монтаж бошқармасининг прорабы.

Вафоев Тангриберган — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 167-қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш бошқармасининг бригадири.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Нодиров Узоқ — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 12-қурилиш трестига қарашли 5-механизациялашган кўчма колоннанинг бригадири.

Сафаров Пардабой — «Каракалпакирсовхозстрой» территориал бошқармасининг бош инженери.

Тулемисов Абутали — «Тахиаташгидроэнергострой» қурилиш бошқармаси 2-қурилиш участкасининг бетончиси.

Шомуродов Сафарбой — «Тахиаташгидроэнергострой» қурилиш бошқармаси 1-қурилиш участкасининг дурадгори.

Юсупов Нуржав — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 166-қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш бошқармасининг бригадири.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПУЛАТОВА.

1972 йил, 11 август.
Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақада эришилган муваффақиятлар учун қурилиш, монтаж ва лойиҳа ташкилотлари, бинокорлик материаллари саноати корхоналари ходимларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

Елена Кабанова 22 йилдан буён Чирчиқ электрохимия комбинатининг металл конверцияси цехида фидокорона меҳнат қилиб келяпти. Ишлаб чиқариш топшириқларини мудом ошириб бажараётган бу серғайрат ишчи аёлни завод коллективи ҳурмат билан тилга олади. Суратда: Е. Кабанова меҳнат постида.

И. Глауберзон фотолари.

ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

МУАММОЛАР, МУЛОҲАЗАЛАР

Ўзбекистонда қишлоқ ҳунар-техника билим юртларининг сони йилдан-йилга ортиб боряпти. Уларнинг моддий-техника базаси ҳам тобора мустаҳкамланмоқда. Ўқув даргоҳлари учун янги-янги бинолар қурилмоқда. Ўқитиш методикаси ҳам такомиллашяпти. Қишлоқ хўжалиги учун малакали мутахассислар тайёрлаш сифати яхшиланиб, уларнинг сони кўпаймоқда.

Лекин қишлоқ ҳунар-техника билим юртларининг ишини тубдан яхшилаш учун бир қатор муаммоларни ҳал этишга тўғри келади. Биринчи галда, билим юртлари билан корхоналар ўртасидаги муносабатларни янада мустаҳкамлаш керак. Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги ва совхозлар министрликлари билим юртларини ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқдалар, уларга малакали кадрлар тайёрлашда амалий ёрдамларини аямаётирлар. Айниқса, совхозлар министрлиги билан қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик яққолроқ кўзга ташланмоқда. Мазкур министрлик ўз қарамоғидаги ўқув даргоҳларини керакли техника, асбоб-ускуналар билан таъминлаб турибди.

Бироқ, мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги бу давлат аҳамиятига эга бўлган масалага жиддийроқ эътибор бериши лозим. Ваҳоланки, кўпгина қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари мазкур министрлик ташкилотлари учун бир неча йилдан буён малакали кадрлар етиштириб келади. Шунга қарамай на министрлик, на унинг жойлардаги ташкилотлари билим юртларига яқиндан амалий ёрдам кўрсатаётганлари йўқ. Техника ажратиш, моддий ёрдам беришга ҳам ошиқмаяптилар. Бунинг устига қишлоқ билим юртларини тугатиб келганларга ҳар доим ҳам ўз ихтисослиги бўйича иш берилаётгани йўқ.

Бундай муносабат, бир томондан, талабалар ўртасида, қолаберса қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари маъмуриятида норозилик туғдираётган бўлса, иккинчи томондан, кадрлар қўнимсизлигига сабаб бўлаётир. Агар республика мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги бу масалага жиддийроқ муносабатда бўлганда манзара ҳам ўзгача бўлармиди?!

Қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари системасида мураккаб проблемалардан бири — чорвадор кадрлар тайёрлаш масаласидир. Одатда чорвачилик фермалари билим юртларидан йироқда жойлашган бўлади. Бу эса ўз навбатида билим юртининг чорвачилик фермаси билан мунтазам алоқада бўлиб туриши учун кўп қийинчиликларни туғдиряпти. Ваҳоланки, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг ҳунар-техника билим юртлари ҳақида яқинда қабул қилган қарорида ўқитишнинг бевосита ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлашга катта эътибор берилган.

Мутахассислар фикрига қараганда, чорвадор кадрлар етиштирувчи қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари қошида унча катта бўлмаган ўқув фермалари ёки йирик хўжаликларнинг филиалларини ташкил этиш керак. Масаланинг ана шундай ҳал этилиши ўқувчиларнинг комплекс тайёргарлигини таъминлаш имконини берган бўларди.

Қишлоқ ҳунар-техника билим юртлари олдида яна бир муаммо кўндаланг бўлиб турибди. Талабалар ўртасида қизлар контингенти жуда озчиликни ташкил этади. Бунга сабаб қилиб, касб танлаш ишларининг яхши йўлга қўйилмаганлиги, деб кўрсатиш мумкин. Мактаб коллективлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, қолаверса, билим юртларининг ўзлари касб танлаш ишларига жиддийроқ эътибор бермаётирлар.

Қишлоқ хўжалигини малакали ёш кадрлар билан таъминлашда партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари, халқ маорифи органлари, ҳунар-техника билим юртларининг ўқитувчилари ҳамкорликда ишлашлари керак. Бу масалага мавсумий иш, деб қарамаслик керак. Қишлоқ хўжалигининг бундан кейинги тараққиёти аудиторияларда таълим олаётган бўлажак ўрта маълумотли мутахассис кадрларга боғлиқ.

Ю. БЕРДАН.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ҚОЛОҚЛИК ТУГАТИЛДИ

Редакциямизга келган хатларнинг бирида «Қувасой» совхози Фрунзе номли бўлимининг 8-бригадасида ғўзалар яхши парвариш қилинмаётгани қайд қилинган эди. Хабар текшириб чора кўриш учун Ўзбекистон КП Фарғона область комитетига юборилганда қуйидаги жавоб олинди:

Текширишда хабарда келтирилган фактлар тўла тасдиқланди. Ҳақиқатан ҳам бригаданинг 20 гектар майдонидаги ғўзалари вақтида ишлов берилмагани ва суғорилмагани туфайли яхши ривожланмай қолган. Ғўза парваришини кучайтириш мақсадида бриганинг бу участкасига қўшимча кучлар ажратилди, ғўзалар бегона ўтлардан тозаланиб, минерал ўғит билан озиқлантирилди.

Бригадада суғориш ишларини яхшилаш мақсадида учта артезиан қудуғи қазилиб ишга туширилди.

ЖАМОАТЧИ ИНСПЕКТОРЛАР

Саломатлик—туман бойлик

Сахий ёз ўзининг турли-туман ноз-неъматлари билан дастурхонимизни безамоқда. Улар витаминларга, ширинликларга бой. Бундай табиат эҳсонини озода сақлаш, водопровод ёки қайнатилган сувда ювиб, истеъмол қилиш инсон саломатлиги учун ғоят фойдалидир.

Соғ-саломат юришнинг муҳим шартларидан бири — хонадон ва ҳовлиларни озода тутиш, кўчаларни, жамоат ва иш жойларининг ифлосланишига йўл қўймасликдир. Қорин тифи, ич буруғи ва бошқа юқумли ичак-ошқозон касалликларининг олдини олишда шахсий гигиенага риоя қилиш катта аҳамиятга эга.

Аммо шахсий гигиена қоидаларини бузаётган, сув манбаларининг ифлосланишига йўл қўяётган, жойларнинг тозалигига эътибор бермаётган айрим кишилар орамизда учраб туради. Бундай кишилар ўткир ичак-ошқозон касалликларининг кенг тарқалишига сабабчи бўлмоқдалар.

Эл соғлиғи — юрт бойлиги, дейди доно халқимиз. Шундай экан, ҳар бир киши ўз саломатлигини ўзи муҳофаза қилиши ва атрофдагиларнинг соғлигини сақлашга эътибор бериши керак.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, жойларда озодалик устидан назоратни кучайтириб боришда Қизил ярим ой жамиятининг жамоатчи санитария инспекторлари катта роль ўйнамоқдалар.

Фарғона районининг Водил қишлоқ Совети ҳузурида Р. Ҳақназаров бошчилигида жамоатчи санитария инспекторлар совети тузилган. Унинг атрофига олтмишдан ортиқ актив уюшган. Ҳозир улар аҳолини тоза сув билан таъминлаш, колхоз қишлоғини ободонлаштириш ва озода бўлишига катта эътибор бераётирлар. Айниқса, районда А. Охунов, И. Аҳмедов, Т. Топиболдиев каби жамоатчи санитария инспекторлари колхоз қишлоқларининг тозалигини сақлашда жон куйдириб ишламоқдалар. Бундай жонкуярларни Нукусда, Урганчда, Навоий ва Тошкент шаҳрида кўплаб учратиш мумкин.

Бухоро область Навоий районидаги 9-мактаб ўқитувчиси И. Ҳамроев жамоатчи санитария инспектори бўлиб ишлайди. Хазоро қишлоқ Совети территориясида жойлашган озиқ-овқат магазини, ошхона, иккита химиявий ўғит омбори ва «Қизил Октябрь» колхозининг 8-9-бригадаларидаги ясли-боғчаларни назорат қилиш унинг зиммасига юклатилган. Ўртоқ И. Ҳамраев бу ерларда тез-тез бўлиб, тозаликни текширади, мазмунли суҳбатлар ўтказади.

Нукус районидаги Жданов номли совхоз жамоатчи-санитария инспекторлари ҳам ибратли ишларни олиб боряптилар. Улар озиқ-овқат магазини, сартарошхона, ферма, ошхона ва аҳоли яшайдиган қишлоқларнинг тозалигини кўздан кечириб турадилар.

Умуман, жамоатчи санитария инспекторларини бепоён пахта далаларида, саноат марказларида, шаҳар ва қишлоқларда учратиш мумкин. Улар санитария-эпидемиология станцияларига ҳар тарафлама ёрдам бериб, озодалик учун курашиб, ободончилик ишларида актив қатнашмоқдалар, ошқозон-ичак касалликларининг олдини олишда катта ташкилотчилик ишларини олиб бормоқдалар.

Жамоатчи санитария инспекторлари аҳоли ўртасида шахсий гигиена аҳамиятини мунтазам тушунтира бориб, халқимизнинг бебаҳо бойлиги бўлган соғлиқни сақлашда ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар. Лекин бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз. Уларнинг активлигини янада ошириш мақсадида ҳар қайси объектга санитария назоратини олиб бориш учун бир-икки кишини бириктириб қўйиш, санитария-эпидемиология станциялари ва Қизил ярим ой жамиятининг, шаҳар, район раҳбарларининг муҳим вазифаси ҳисобланади.

Юқумли ошқозон-ичак касалликларининг олдини олиш аҳолининг ўз қўлида. Бунинг учун тозаликка, шахсий гигиена қоидаларига амал қилиш, сув манбаларининг ифлосланишига йўл қўймаслик керак.

А. ИБОДОВ,
Ўзбекистон ССР Қизил ярим ой жамияти Марказий Комитетининг раиси.

Урта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз чорвадорлари қишловга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Колхозда маккажўхорининг ҳар гектаридан 400 центнердан кўк поя ўриб олиниб, кунига 100-150 тонна силос бостиришга эришилмоқда. Суратда: (чапдан) колхоз партия ташкилотининг секретари М. Пўлатов, тракторчи И. Абдуллаев ва маккажўхоричилик бригадасининг бошлиғи З. Қорахўжаевлар маккажўхори даласида ўримни кузатишмоқда. Маккажўхори ўрилиб, пешма-пеш силос бостириш учун жўнатилмоқда.

А. Тўраев фотолари.

БАХТ ҚЎШИҒИ

Гулчеҳра СУЛАЙМОНОВА, тожик шоираси.

СССР—50 ТОЖИКИСТОН ҳафталиги

Ота-боболаримизнинг «Қуёш оламни иситади, дўстлик қалбларни» деган нақли бор. Бу сўзда олам-олам маъно ва мазмун бор. Дўстлик қалби қуёш нуридан иссиқ, қудрати офтобдан кучли! Ўзбек ва тожик халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстликнинг ўз тарихи, ўз илдизлари бор.

Аслида, ўзбек ва тожик бир ёнғоқнинг мағзи, уни бир-биридан сира ажратиб бўлмайди. Тарихимиз ҳам, босиб ўтган ҳаёт йўлимиз ҳам, урф-одатимиз ва маданиятимиз ҳам бир хил. Биз тарихнинг жуда қадимги қатламларида бирга жуфт бўлиб илдиз отганмиз. Сир ва Зарафшондан, Аму ва Вахшдан бирга сув ичганмиз, лозим бўлганда ана шу дарёларни бирга кечиб ўтганмиз. Бир жойда елкама-елка туриб ерга уруғ қадаганмиз, ризқ-рўз яратганмиз. Топган-тутганимизни бир дастурхонда баҳам кўрганмиз. Ҳаётда, меҳнат жабҳаларида шодлик ва ғамни бирга баҳам кўрганмиз. Қадим шоҳлар, ҳоқонлар, хонлар зулмидан Ватанни кўз қорачиғидай сақлаш учун бирга курашганмиз, бир сафда олға юрганмиз.

Бизнинг азалий дўстлигимиз ўтмишнинг жуда кўп буюк воқеаларида, маданий ва адабий алоқаларда ўзининг ёрқин ифодасини топган. Маданият ва архитектуранинг олтин тожи бўлган тарихий шаҳарлар: Самарқанд ва Бухоро, Хўжанд ва Хивани биргалашиб қурганмиз, уларга юрак сайқалини бахш этганмиз. Адабиёт, санъат ва музиканинг ажойиб, ўлмас дурдоналарини биргаликда яратганмиз.

Ўрта Осиё халқлари жаҳонга сўз ва фан мулкининг султонлари: Рўдакий ва Фирдавсий, Шайх Саъдий ва Умар Хайём, Жомий ва Навоий, Абу Али ибн Сино ва Улуғбекларни берди. Бу адиблар, олимлар ва мутафаккирлар бир сафда, бир уйда яшаб ҳамкорлик қилдилар. Икки халқнинг ажралмас дўстлиги икки буюк инсон — Абдураҳмон Жомий ва Алишер Навоийларнинг ибратли биродарлигида, тенгсиз садоқати ва олижаноб ишларида, халқ ва диёр учун қилган буюк хизматларида, бебаҳо ижодлари дурдонасида намоён бўлди.

Владимир Ильич Ленин, Коммунистик партия мамлакатимизда 15 оиланинг бузилмас Иттифоқига асос солди, Совет Иттифоқидаги барча халқларга чинакам озодлик, бахт-саодат ва тараққиёт йўлларини очиб берди. Мамлакатимиздаги бошқа халқлар каби ўзбек ва тожик халқлари ҳам ўзларининг асрий орзу-умидларига эришдилар. Ўз тақдирларини улуғ Ленин ва партия тақдири билан, замон тақдири билан, коммунистик ҳаёт тақдири билан боғлаб, ҳақиқий бахт топдилар.

Коммунистик юксалиш йўлидан дадил бораётган халқимиз мислсиз муваффақиятларга эришмоқда. Улуғ рус халқи, СССРдаги барча халқларнинг қардошларча ёрдами туфайли тожик халқи иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларидаги қолоқликни қисқа муддатда бартараф этди. Октябрь инқилобига қадар бор-йўғи олтитагина ярим кустар корхонаси бўлган Тожикистон эндиликда замонавий саноатнинг юзга яқин тармоғига эга бўлди. Республикамиз ўз саноат маҳсулотларини жаҳондаги қирқдан ортиқ мамлакатга чиқармоқда.

Тожиклар билан ўзбеклар бир-бирига қондош, жондош бўлган халқлардир. Тожикистон ва Ўзбекистоннинг совет давридаги тарихида дўстлик ва ўзаро ёрдамнинг жуда кўп далилларини биламан. Икки халқ елкама-елка туриб Катта Фарғона каналини қисқа муддатда қазиб битказди. Азим Сирдарёни бўғиб, Фарҳод ва Қайроққум гидроэлектростанцияларини қурди. Сир бўйи икки халқ куч-ғайрати билан нур бўйига айланди. Икки халқ Вахш водийсини ҳамкорликда ўзлаштириб, янги Фарғонага, ёшлик водийсига айлантирди. Эндиликда, ўзбек биродарларимиз инъом этган Мирзачўлнинг Тожикистон қисмида ҳам боғ-бўстонлар барпо бўлди. Ўрта Осиёда энг йирик нурхона — Норак ГЭСига дастлабки ғишт қўйишни ҳам ўзбек дўстларимиздан бири бошлаб берган эди. Бу улкан ГЭС ҳадемай республика қалбига куч ва қувват бўлиб, нур бўлиб оқади. Вахш дарёсида қурилган Шаршара ГЭСи водийда бахт чироқлари бўлиб порлаб турибди. Бугунги кунда Тожикистон аҳоли жон бошига электр қувватн ҳосил қилиш жиҳатидан Шарқдаги қўшни мамлакатлар у ёқда турсин, ҳатто Европадаги қатор ривожланган капиталистик мамлакатлардан ҳам ўзиб кетди.

Тожикистоннинг қишлоқ хўжалиги ва унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачилик алп суръатлар билан ривожланмоқда. Тожикистон пахтачиликда ҳосилдорлик ва ипак пахта етиштириш жиҳатидан иттифоқда етакчи ўринлардан бирини эгаллади. Тожиклар диёрида пахтачиликнинг бу қадар ривожланишида ўзбек дўстларимизнинг ҳиссаси катта. Бу юксалиш икки кардош республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг анъанавий социалистик мусобақаси, ўзаро ёрдами натижасидир.

Ўзбекистоннинг республикамизга кўрсатаётган дўстлик ёрдами йилдан-йилга ортиб бормоқда. Улуғ Октябрь тожиклар билан ўзбекларга янги социалистик реализм адабиёти билан санъатни яратишимиз ва ривожлантиришимиз учун катта йўл очиб берди. Социалистик воқелигимиз, социалистик реализм Октябрь ғалабаси, Октябрь нафаси билан майдонга келди. Маданий ҳамкорлик, адабиёт ва санъат бойликларини биргалашиб ўрганиш ва ўзаро баҳам кўриш, бу соҳада эришилган муваффақиятларни ўзаро ўртоқлашиш каби анъаналар Улуғ Октябрь туфайли юзага келган дўстлик традицияларидир.

Тожик ва ўзбек халқлари ўртасидаги адабий алоқалар ва ўзаро ҳамкорлик йил сайин мустаҳкамланмоқда. Ўзбек совет адабиётининг кўпгина етук асарлари тожик китобхонларининг мулкига айланди. Ғафур Ғулом, Ойбек, Абдулла Қаҳҳор, Шароф Рашидов, Рамз Бобожон, Асқад Мухтор ва бошқа кўпгина қаламкашларнинг асарлари тожик тилига таржима қилиниб, кўп минг нусхада нашр этилди. Кўзга кўринган тожик қаламкашларининг кўпгина китоблари эса ўзбек китобхонлари жавонидан жой олди.

Атоқли ўзбек шоираси Зулфия опанинг номини тожиклар камолу эҳтиром билан тилга олишади. Унинг асарларида тожик аёли ўз қисмати, тақдирини кўради. Зулфия опанинг шеърлари икки халқ орзу-умидлари, интилиши ва тақдирини ўзида тўла мужассамлаштирган ҳаёт фалсафасидир. Мен бундан кейин ҳам унинг ўтли шеърларини меҳр ва муҳаббат билан таржима қиламан. Унинг изидан бораётган Саидахонлар мен учун жуда азиз. Уларнинг ҳар бирининг ўзига хос овози, юрак торлари бор.

Бахт кулиб боққан бизнинг тоғли ўлкада ҳам ажойиб ҳамкасбларим етишиб чиқди. Мавжуда, Озод, Гулруҳсор ва Ҳадисар сингари дугоналарим ўзларининг лирик ва фалсафий шеърларида тоғли ўлканинг бугунги навбаҳорини, унинг меҳнатсевар кишиларини улуғламоқдалар. Мен улар билан ҳақли равишда фахрланаман.

Бизнинг воқелигимиз ҳам бир, мақсадимиз ҳам. Ҳар икки тилга қилинган бадиий таржима эса бир-биримизнинг адабиёт ва санъат янгиликларимиз билан яқиндан таништирувчи восита бўлиб хизмат қилади. Бу ўринда мен шуни фахр билан айтмоқчиманки, ўртада восита бўлиб хизмат қилувчи ана шу таржимасиз ҳам тожик ва ўзбек бир-бирининг тилини, дилини, фикр ва мақсадини яхши тушунади.

Ҳа, тилимиз-тилимизга, қуйимиз-қуйимизга, қалбимиз-қалбимизга яқин ва ҳамоҳанг халқмиз. Тожикистон диловар манзарали, гўзал табиатли, шифобахш сувли булоқларга бой, тоғли ўлка! Унинг ҳаётбахш нафаси, ажойиб жамоли куй ва қўшиқларимизга кўчган. Тожик музикаси ва қўшиқлари ўзбекларга ҳам ўз музикаси ва қўшиғидек яқин ва қадрлидир. Мен ҳар куни ўзбек санъаткорларининг жозибали куй ва қўшиқларини эшитганимда кўз ўнгимда тожик санъаткорларининг маҳорати намоён бўлади.

Ўзбек ва тожик халқларининг тақдири, бой тарихи, бугунги ҳаёти бир илдиздан қучоқ отган қўш чинордай гуркираб яшнади ва яшнайверади. Бунинг учун тақдиримиз ва бахтимиз йўлларини белгилаб берган Коммунистик партия ва совет тузумига офарин айтамиз, таъзим қиламиз. Коммунистик ҳаёт нафаси билан тепаётган ёниқ қалбимиз бахт қўшиғини ҳамиша куйлайверади!

ЧОРВАДОРЛАР ЗАФАРИ

БАЛИҚЧИ. СССР ташкил этилган куннинг ярим асрлик улуғ тўйи шарафига мусобақалашиб ишлаётган «Правда» колхози сут-товар фермасининг коллективи ажойиб зафарни қўлга киритди. Улар 83 тонна серқаймоқ сут сотишиб, йиллик планни муддатидан илгари адо этишди.

Хўжаликнинг фидокор сут соғувчилари йил охиригача яна 54 тонна сут топширишга қарор қилишди.

Шунингдек «Победа», «Ленинград», «Пахтакор» колхозларидан тўртинчи квартал ҳисобига сут топширилмоқда.

С. ЙИГИТАЛИЕВ.

ЧУСТ. Райондаги «Косонсой» совхози чорвадорлари давлатга 120 тонна ўрнига 128,3 тонна бўрдоқи гўшти топшириб, йиллик гўшт тайёрлаш планини 107 процент қилиб бажардилар. Гўштга топширилган ҳар бир қорамолнинг оғирлиги 350 — 370 килограммга етказилди.

Хўжаликнинг бу зафарига Қ. Пошшахўжаев, Т. Умаров, С. Баҳодиров каби бўрдоқибоқарлар катта улуш қўшишди.

С. ИНОМХОНОВ.

ТУРАҚУРҒОН. Райондаги «Шарқ юлдузи» колхози чорвадорлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини бажардилар. Бўрдоқибоқарлар қабул пунктларига 39 тонна ўрнига 46 тонна семиз гўшт топширишди.

Шунингдек хўжалик паррандабоқарлари давлатга 49 минг 200 дона тухум сотиб, юбилей йили топшириғини 246 процентга етказиб бажаришди.

О. МУСАЕВ.

КОНИМЕХ. Район чорвадорлари йиллик дағал хашак тайёрлаш планини шараф билан бажардилар. Ғарамларга 30597 тонна дағал хашак бостирилди. Шундан 12795 тоннасини беда ташкил этади. Беда тайёрлаш плани 137,9 процент бажарилди.

Бу ютуққа «Конимех», «Шўркўл» «Коммунизм», «Октябрь 40 йиллиги», «Ғиждувон» совхозлари катта ҳисса қўшди. Район совхозларида дағал хашак ва беда тайёрлаш қизғин давом этмоқда.

А. РАҲМОНОВ.

ЯНГИ КИТОБЛАР

«Ўзбекистон» нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди:

М. Турғунов. ИРРИГАЦИЯ ВА ЭКОНОМИКА. 48 бет, тиражи 5000, баҳоси 9 тийин.

Э. Охунова. ҚИЗ ҲУСНИ. Коммунистик ахлоқ масалалари ҳақида. 38 бет, тиражи 24373, баҳоси 6 тийин.

У. Норматов. ҲОЗИРГИ ЎЗБЕК ПРОЗАСИДА КОММУНИСТ ОБРАЗИ. 40 бет, тиражи 15840, баҳоси 6 тийин.

РУСЧА ИНТЕРНАЦИОНАЛ СЎЗЛАР ИЗОҲЛИ ЛУҒАТИ (тузатилган ва тўлдирилган иккинчи нашри), 421 бет, тиражи 15000, баҳоси 90 тийин.

А. И. Покришкин. УРУШ ОСМОНИ. (Ҳарбий мемуарлар) русчадан Турғун Пўлат таржимаси. 558 бет, тиражи 50.000, баҳоси 1 сўм, 24 тийин.

М. Ҳакимов. АКАДЕМИК ҲАДИЧА, 226бет, тиражи 10.000, баҳоси 14 тийин.

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти қуйидаги китобларни босмадан чиқарди.

Р. Иноғомов. АДАБИЙ ҚАРДОШЛИК ТАРОНАЛАРИ (ўзбек—туркман адабий алоқалари очерки), 120 бет, тиражи 3000, баҳоси 21 тийин.

Дилшод. ТАНЛАНГАН АСАРЛАР. Ғазаллар. 96 бет, тиражи 25000, баҳоси 11 тийин.

Б. Ҳасанов. ЎЗБЕК ҲУЖЖАТЛИ КИНОСИ. (Тарихий очерк). 134 бет, тиражи 2000, баҳоси 47 тийин.

П. Қодиров. ВОЛЬНОСТЬ. Рус тилида. (Повестлар ва ҳикоялар тўплами) ўзбекчадан таржима. 274 бет, тиражи 60.000, баҳоси 45 тийин.

Бугун—Бутуниттифоқ физкультурачилар куни

ЁШЛИК ЙЎЛДОШИ

Физкультура ва спорт ёшлик йўлдоши бўлиб қолди. Спорт билан шуғулланган ҳар бир киши ўзини бақувват ва тетик ҳис қилади. Совет ҳокимияти барпо қилинган дастлабки кунлардаёқ доҳиймиз В. И. Ленин замонамиз ёшларига ҳаётий ҳушчақчақлик, тетиклик, соғломлик бахш этадиган спорт — гимнастика, сузиш, турли хилдаги жисмоний тарбия машғулотлари зарурлигини таъкидлаган эди. Партия ва ҳукуматимиз физкультура ва спортни ривожлантиришга ҳамиша катта эътибор бериб келаётгани ҳам бежиз эмас.

Бугун — Бутуниттифоқ физкультурачилар куни. Бу йилги байрамнинг СССР ташкил этилганлиги 50 йиллиги олдидан нишонланаётганлиги кишини мамнун қилади. Шундай завқли дақиқаларда Ўзбекистонда физкультурачилик ҳаракати эришган ютуқларга ҳам назар ташлагинг келади. Спортда оммавийлик ва маҳорат учун кураш шиоримиз бўлиб қолди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда салкам икки миллион киши физкультура ва спорт билан доимий шуғулланмоқда. Улардан 1 миллион 896 минг нафари секцияларда, группаларда ва командаларда спортнинг 41 тури бўйича ўтказилаётган машғулотларда мунтазам қатнашяпти.

Республикада физкультурачилик ҳаракатининг кенгайиб боришига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда. Физкультура-спорт масаласи Ўзбекистон ССР Олий Совети ва область Советлари сессияларида ҳам муҳокама қилиндики, бугунги кунда ана шу тадбирларнинг ёрқин натижаларини кўриб турибмиз. Ўзбекистонда спорт ва физкультура ишлари яхши йўлга қўйилган қатор илғор коллективлар бор. Фарғонадаги «Нефтяник», Чирчиқдаги «Сплав», Янгиер темир-бетон буюмлари комбинати, «Политотдел» колхози, Тошкент областидаги «Чиноз» совхоз-техникуми, Андижон областидаги «Правда Востока» колхози ва бошқа жойлардаги спорт клублари ана шулар жумласидандир.

Лекин республикамиз бўйича умуман олиб қаралганда физкультура ва спорт ташкилотлари ҳал қилиши лозим бўлган муҳим вазифалар оз эмас. Бунга лоақал спорт билан астойдил машғул бўлган кишилар аҳолининг 16,7 процентини ташкил қилиб турганлигини айтиб ўтишнинг ўзи кифоя. Асосий вазифаларимиздан бири физкультурачилик ҳаракатининг ҳақиқий оммавийлигига эришишдан иборат.

Кейинги беш йил мобайнида Ўзбекистонда халқаро классли 23 спорт мастери ва 872 нафар СССР спорт мастери тайёрланди. Фақат шу йилнинг ўзида спорт мастерлиги нормативини 200 дан ортиқ ва мастерликка номзод нормативини 800 нафардан кўпроқ, биринчи разряд нормативини салкам 4500 йигит-қиз бажаради. Олимпиада мусобақалари ўтказиладиган шу йилнинг ўтган даврида халқаро классли олти спорт мастери етиштирилди. Совет Иттифоқи кубоги ва чемпионатлари мусобақаларида республикамиз вакиллари 16 олтин, 51 кумуш ҳамда бронза медаллари, турли халқаро мусобақаларда эса 20 олтин, кумуш ва бронза медалларини қўлга киритдилар.

Яна икки ҳафтадан кейин Мюнхен шаҳрида XX олимпиада ўйинлари бошланади. Ана шу жаҳон мусобақасида СССР терма командасига кирган ўзбекистонлик спортчилар ҳам иштирок этадилар. Улар гимнастикачи Э. Саъди, волейболчи В. Дюнова, чавандоз М. Исмоилов, курашчи Р. Казаков, Л. Шипилов боксчилардан ака-ука Николай ва Александр Анфимов, Р. Рисқиев, гандболчи В. Антонов, велосипедчи А. Юдин ва С. Смирнов, эшкакчи В. Вертянкин ва баскетболчи Г. Авдеев.

Олимпиада мусобақаларига Ўзбекистондан республикамиз тарихида бунчалик катта группа шу вақтгача бормаганди. Ҳозир республикамизда олимпиада мусобақаларида қатнаша оладиган етакчи спортчиларни тайёрлаш ишлари кучайтирилиб юборилган. Ўз маҳорати билан олимпиада номзоди бўлган ёшлар Ўзбекистонда кўплаб етишиб чиқмоқда.

Киев шаҳрида бўлган ўқувчилар спартакиадаси яна анчагина ёшлар спортчи бўлиб етишаётганликларидан далолат берди. Ўзбекистон волейболчи қизлар терма командаси ўқувчилар спартакиадасида олтин медаль билан мукофотланди. Эстафетали чопиш мусобақасида, диска улоқтиришда республикамиз вакиллари юксак натижаларга эришдилар. Киевдан республикамиз ёш енгил атлетикачилари икки кумуш ва тўрт бронза медали олиб қайтдилар.

Ёшлар ўртасида спортга бўлган қизиқиш ортиб бормоқда. Спортга ихтисослаштирилган иккита умумий таълим мактаб-интернати, 173 та болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари, 18 та ёшлар спорт мактаби, стадионлар, бассейнлар, қатор спорт иншоотлари улар ихтиёрида.

ГТО янги комплекси спортга қизиқувчилар ўртасида ўзига кенг йўл очиб олмоқда. Яқингинада «Совет Ўзбекистони» саҳифасида дастлабки ГТО нишондорлари маълум қилинган эди. Бугун ГТО нишондорлари республика бўйича кўпайиб кетди. Йил охиригача 558 минг нафардан ортиқ киши ГТО нормативини бажаради.

Партиямиз XXIV съезди қарорлари асосида республикада спорт ишларини яна ҳам яхшилаш тадбирларини кўрмоқдамиз.

Ғ. ПЎЛАТОВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг раиси.

ШАХМАТ

ВАЗИЯТНИ ЧАМАЛАШ ОСОН ЭМАС

Кўп йиллардан бери шахмат шайдоларидан даста-даста хатлар олиб тураман. Билганимча жавоб йўллайман. Спасский — Фишер матчи бошланди-ю, мактубларнинг саноғига етолмай қолдим. Битилган сатрларни нечалари ухламай ҳеч бўлмаса кўздан кечиришга ошиқаман. Баъзан шунақалари ҳам учрайдики, салом ҳам, алик ҳам йўқ, дабдурустдан нола бошланади. Дилдан чиққан сўзлар аччиқ бўлса ҳам тегишли жавобга лойиқ. Муҳлисларни ўзига кўпроқ тортувчи нарса шахматдаги қизиқ вазиятлар. Уларни таҳлил қилиб, тўғрилигини тасдиқлатиб олмоқчи бўладилар.

Мана, ҳозир Спасский—Фишер ўйинларида баҳсга сабаб бўлувчи озмунча вазиятлар рўй бераётгани йўқ. Бўзчи билганича..., дегандек, ҳар бир шахматчи уларни ўз савиясига яраша таҳлил қиляпти. Чунончи, Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозидан йўлланган бир хатда ҳаваскор Зоҳид Зокиров Спасский—Фишер матчининг еттинчи партиясида кечиктирилган вазиятни бир неча усулда таҳлил қилиб юборибди. Вариантларда Спасский учун ютиш йўлини топибди-я?! Шундай бўлса кошкийди. Вариантларнинг ёзувидан кейин: «Қаранг, қандай чиройли комбинациялар-а. Афсус!!!» деб ич-ичидан куйиб-пишганини изҳор қилибди.

Зоҳиджонга ўхшаганлар оз эмаслигидан мамнун бўлишимиз лозим. Шу баҳонада муҳлисларга бир нарсани айтиб қўйсак бўлар. Тож тақдирини ҳал қилаётган икки зўрнинг ўйинига баъзан мастерлар ҳам тушунолмай қоладилар. Бу уларнинг камчилиги эмас, балки гроссмейстерларнинг маҳоратда бошқалардан фарқ қилиб туриши ифодаси. Бинобарин, вазиятларни таҳлил қилганда доимо «ўзимники тўғри» деб туриб олмай, балки «мен янглишаётгандирман» деган фикрни кўнгилдан ўтказиб ўзини юпатган маъқул.

Ўн учинчи партия билан матчнинг иккинчи ярми бошланди. Спасский бу гал ҳам шоҳи олдидаги пиёдасини икки ҳол суриш билан ўйинни бошлади. Сицилианча ҳимоянинг бир вариантини иккинчи марта такрорлаб, ўн биринчи ўйинда қақшатқич зарбага учраган Фишер бу сафар ҳали матчда сира қўлланмаган дебютни танлади. Бунинг номи Алёхин ҳимоясидир. Биринчи рус жаҳон чемпиони практикага киритган, кейинчалик совет шахматчилари томонидан бойитилиб, унинг вариантларига қатор китоблар битилган бу ҳимоя усулини Фишер авваллари ҳам кўп марталаб синовдан ўтказган. Бу дебютнинг нозик жойларини Спасский ҳам рақибидан кам билмайди. Аммо матч ҳисоби чемпионни дадил ҳаракатлар қилишга ундаётгани турган гап.

Ана шу мақсадни кўзлаб Спасский 13-юришда бир пиёдасини қурбон қилди ва вазиятни чигаллаштириб юборди. Маълумки рақибга ҳам имконият бермай туриб шахматда мақсадга етиш қийин. Қурбондан сўнг жаҳон чемпиони шоҳ томонидаги пиёдаларини бирин-кетин олға суриб, комбинацияларга замин ҳозирлай бошлади. Аммо 25 ва 26-юришларда суръатни сусайтириб қўйиши қораларга ўзини ўнглаб олиш имконини берди. Танаффусга чиқиш олдидан вазиятни тахминан чамалаган Спасский яна бир пиёдасини қурбон берди ва ўйинни қуйидаги аҳволда кечиктирди.

Шу ҳолатда чемпион (оқлар) ўзининг 42-маҳфий юришини ёзиб қўйди. Спасскийнинг аҳволи тангроқ. Вазиятни ўзингиз атрофлича кўриб чиқинг.

М. МУҲИДДИНОВ,
СССР спорт мастери.

БУРЧ ЧОРЛАЙДИ

ДЕПУТАТ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛАМИЗ

Озодхон иш жойини саранжом-саришта қилиб, боғчага йўл олди. У ердан қизи Нигорани олиб, уйига ошиқди. Уйига кириши билан ўғли Алишер бўйнидан қучоқлади.

— Ая, суюнчи беринг, арифметикадан «беш» олдим.

Она ўғлини эркалайди. Рўзғор ишларини чаққон бажаради. У — шаҳар Советининг депутати. Бугун ижроия комитет рўйхати бўйича навбатчиликка бориши керак. Озодхон билади, уни одамлар кутишяпти.

— Кеча келинингизнинг тоби қочиб қолган эди, — дейди ёшгина йигит Озодхонга, — ярим кеча денг... «Тез ёрдам»га қўнғироқ қилай десам, яқин-ўртада автомат-телефон йўқ-да...

— Шаҳар телефон станциясидаги ўртоқлар билан бу ҳақда гаплашаман, шикоятингиз ўринли, — деди депутат.

Яна бир аёл Промишленная кўчасида йўлка йўқлигидан, бошқаси эса Бабушкин кўчасини электрлаштириш хусусида маслаҳатлашгани келибди...

— Қишли-қировли кунларда болаларимиз қийналишмасин деймиз-да, қизим, — дейди нуроний бир чол.

Озодхон уни ҳам ён дафтарига ёзиб олди. Одамлар бекорга шикоят қилишмайди. Фақат ўзларини эмас, ҳаммани ўйлаб гапиришади.

Озодхон Валиева ўз сайловчиларининг ишончини оқлаш учун елиб-югуради. То бир ишни охирига етказмагунча тиниб-тинчимайди. Промишленная кўчасига йўлка қилинди. Шчорс ва Бабушкин кўчаларига электр чироқлари. Шахмурная кўчасига водопровод келтирилди. 29-маҳаллада эса янги чойхона қурилди, гўшт ва сут маҳсулотлари дўконлари, маиший хизмат шохобчалари ташкил қилинди. Сартарошхона қурилди автомат-телефон ўрнатилди. Бу ишлар амалга ошгунча Озодхон озмунча елиб-югурмади. Ҳозир у кутубхона ташкил қилиш ташвишида.

Шаҳардаги кўпгина озиқ-овқат ва маиший хизмат шохобчаларини депутат ташаббуси билан текширишди. Бу ишдаги камчиликлар очиб ташланди. Уларни бартараф этиш учун тегишли чора кўрилди.

Эх-ҳе... Озодхоннинг депутат сифатида қилган ва қилаётган ишларининг саноғи йўқ. Шунинг учун ҳам у халқ ишончига қайта-қайта сазовор бўлмоқда. Уни сайловчилар учинчи марта Қўқон шаҳар Советига депутат қилиб сайлашганлигининг боиси ана шунда.

Озодхон Валиева меҳнатда ҳам бошқаларга шахсий намуна кўрсатмоқда. Қўқондаги суперфосфат заводининг илғор ишчиси техника контроли бўлимининг тажрибали лаборанти. Заводда тайёрланаётган маҳсулотлар сифатига баҳо беради. Касби нозик. Сал адашса ёки кўнгли бўшлик қилса, заводга қанчадан-қанча зарар етади. Ҳа, у ҳамиша завод рекламация олмаслиги учун курашади. Ўз устида тинмай ишлайди, изланади. Озодхон ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Чирчиқдаги индустриал техникумни битирди. химик-технолог деган диплом олди.

12 йилдан буён завод кучоғида касбини ардоқлаб келаётган бу меҳнатсевар депутат заводнинг ўзида жамоат ишларида ҳам фаол қатнашади. У касаба союз цех комитетининг раиси, завод халқ контроли ҳамда болалар ва ўсмирлар билан ишлаш комиссиясининг аъзосидир. Озодхоннинг ҳалол хизмати муносиб тақдирланмоқда. Унинг сурати корхона «Ҳурмат тахтаси»дан ўрин олган. Бир неча марта Фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғалар билан мукофотланган. Ёш коммунист ўзига билдирилган ҳар бир ишончни оқлашга интилмоқда.

...Озодхон Валиева ўз вазифаси ва жамоат ишларини бажариб, уйига қайтаётганида вақт алламаҳалга бориб қолганди. У чарчаган. Лекин эртанги кун масъулияти, эртанги куннинг завқ-шавқи унинг чарчоғини ёзиб юборгандай бўлди бир пастда. Тўкин дастурхон атрофида Озодхон умр йўлдоши, ўзи ишлаётган корхонанинг илғор аппаратчиси «Ҳурмат белгиси» орденли коммунист Аъзамжон Эшназаровга бугунги куни ишлари ҳақида тўлиб тошиб гапирар, севинчини ичига сиғдиролмасли.

Б. НОСИРОВ.
Қўқон шаҳри.

ҒАЗАБ ВА НАФРАТ

Жаҳон жамоатчилиги Америка авиациясининг Шимолий Вьетнамдаги дамбаларни бомбардимон қилаётганлигини ҳамда Пентагон Вьетнамда олиб бораётган «метеорологик уруш»ни қаттиқ қораламоқда. Бутун тараққийпарвар инсоният Ҳинди-Хитойдаги агрессияни дарҳол тўхтатишни талаб этмоқда.

◆ БЕРЛИН. ГДР меҳнаткашлари курашаётган Вьетнам билан бирдамликни ўзларининг интернационал бурчи деб ҳисоблайдилар. Дрезден, Потсдам, Шверин ва республиканинг бошқа округларида ўтказилган оммавий митинглар чоғида қабул қилинган ва АҚШ ўз агрессиясини кучайтираётганлигига қарши норозилик билдирилган резолюцияларда ана шу ҳақда гапирилади. Митингларнинг катнашчилари Америка авиациясининг ВДР дамбаларини бомбардимон қилганлигини зўр қаҳр-ғазаб билан қораладилар.

◆ ПРАГА. Чехословакия меҳнаткашлари Ҳинди-Хитойдаги Америка агрессиясининг яна кучайтирилганлигига қарши қатъий норозилик билдирмоқдалар. Янгидан-янги телеграмма, резолюция, баёнотлар ЧССР пойтахтига тобора кўп келиб турибди. Республиканинг турли шаҳарларида ва қишлоқларида бўлиб ўтган митинг ва йиғилишларнинг қатнашчилари ўзларининг ана шу ҳужжатларида Америка авиациясининг ВДР территориясидаги тинч аҳоли яшайдиган пунктларни, дамба ва тўғонларни ваҳшиёна бомбардимон қилаётганлигини қаттиқ қоралаб, Ҳинди-Хитойдаги қирғин урушини тўхтатишни талаб қилмоқдалар.

◆ НЬЮ-ЙОРК. АҚШдаги урушга қарши ҳаракатнинг таниқли активи Э. Маккалистер Америка халқига, тинчлик ҳаракати қатнашчиларига ва ҳарбий хизматчиларга мурожаат қилиб, уларни Вьетнамда геноцидга чек қўйишга чақирди.

Уэст-Пойнтдаги ҳарбий билим юртини битириб чиққан майор Э. Дигл армия сафида 12 йил хизмат қилганидан кейин Вьетнамда давом эттирилаётган урушга қарши норозилик юзасидан истеъфо берди. У «Лос-Анжелес таймс» газетасига йўллаган очиқ хатида «Америка халқи ўз армиясига бўлган ишончини йўқотиб қўйди», деб уқтириб ўтади. Дигл Америка ҳарбийларининг Вьетнамдаги «маънавий бузилиши» тўғрисида ёзади. Масалан, Милайдаги қирғин ана шунинг оқибатидир. Бу ерда юзлаб тинч аҳоли, шу жумладан, аёллар ва болалар ўлдирилди. АҚШ Ҳинди-Хитойда уруш олиб бора туриб, деб таъкидлайди у, «душман солдатлари билан граждан шахслар ўртасидаги тафовутга сира амал қилмайди».

◆ БОНН. Германия Коммунистик партиясининг раиси К. Бахман Германия Компартиясининг барча ташкилотларига ва аъзоларига мурожаат қилиб, уларни Европадаги коммунистик ва ишчи партияларнинг Вьетнам халқи билан бирдамликка бағишлаб яқинда Парижда ўтказилган конференциясида қабул қилинган қарорларга мувофиқ курашаётган Вьетнам халқи билан бирдамлик ҳаракатини кучайтиришга чақирди.

(ТАСС).

Халқаро ҳаёт

С С С Р — Ҳ И Н Д ХАЛҚИНИНГ СОДИҚ ДЎСТИ

ДЕҲЛИ, 10 август. (ТАСС). Ҳиндистон жамоатчилиги Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома имзоланган куннинг бир йиллигини кенг нишонлади. Мамлакатнинг кўпгина шаҳарларида бўлиб ўтган митинг ва йиғилишларнинг қатнашчилари бу шартноманинг Ҳиндистон — Совет алоқаларини янада ривожлантириш учун, Осиёнинг шу районида тинчликни таъминлаш учун бўлган аҳамиятини таъкидладилар. Масалан, Ғарбий Бенгалия штатининг маъмурий маркази — Калькуттадаги митингда сўзга чиққан Жаҳон Тинчлик Кенгашининг бош секретари Ромеш Чандра бундай деди: Шартнома имзоланган кундан бери ўтган бир йил Ҳиндистон — Совет дўстлигини ва самарали ҳамкорлигини муваффақиятли ривожлантириш, тинчлик ва тараққиёт кучларини жипслаштириш учун нақадар катта аҳамиятга эга эканлигини исботлади. СССР ҳинд халқининг содиқ, ишончли дўсти эканлигига яна бир марта ишонч ҳосил қилиш имкониятига эга бўлдик, деб таъкидлади, Р. Чандра.

ҲИНДИСТОН ВА ПОКИСТОН ҲАРБИЙ ВАКИЛЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

ДЕҲЛИ, 10 август. (ТАСС). Бир-бирларининг қўшинларини ҳар икки мамлакат ўртасидаги халқаро чегарадан олиб кетиш ҳамда Жамму билан Кашмирдаги контроль линияни барқарор қилиш планининг тафсилотларини ишлаб чиқиш мақсадида Ҳиндистон билан Покистон ҳарбий қўмондонлигининг вакиллари бугун Сучетгарх деган жойда (Жамму ва Кашмир штати) учрашдилар. Ҳиндистондан генерал-лейтенант П. С. Бхагат, Покистондан эса генерал-лейтенант Абдул Ҳамидхон вакил қилинган.

Маҳаллий матбуотнинг фикрича, Ҳиндистон билан Покистон ҳарбий вакилларининг учрашуви ҳар икки томон ўзаро муносабатларни нормаллаштириш йўлида янада чоралар кўриш ниятида эканлигидан далолат беради.

ЧУҚУР МИННАТДОРЧИЛИК

ДАККА, 10 август. (ТАСС). Маймансингх шаҳрида Бангладеш — Совет дўстлиги жамиятининг Совет Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди. Жамият аъзолари ва жамоатчиликнинг жуда кўп вакиллари жамият вакилининг нутқини мароқ билан тингладилар. Вакил СССРни ташкил этиш тарихини ва совет халқининг муваффақиятларини гапириб берди.

Жамият секретари Сайёд Аҳмад ва бошқа нотиқлар Бангладеш халқининг миллий озодлик курашини қўллаб-қувватлаганлиги учун, мамлакат экономикасини қайта тиклаш ва ривожлантиришда ёрдам бераётганлиги учун совет халқига миннатдорчилик билдирдилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ НЬЮ-ЙОРК. Кариб денгизидаги Санта-Крус оролида чиқарилаётган ҳафталик «Виргиния оролларининг эркин матбуоти» газетаси редакциясида бир неча бомба портлатилди. Газетада Виргиния ороллари ҳукуматидаги порахўрлик ва маҳаллий гангстерларнинг бебошлиги тўғрисида мақолалар босилганлиги сабабли шундай қилинди, деб ҳисобламоқдалар. Матбуот хабарларига кўра, газета редакцияси биносига каттагина зарар етган.

◆ УЛАН-БАТОР. Бу ерда Осиё ва Африка мамлакатлари хотин-қизлари иккинчи конференцияси тайёргарлик комитети сессиясининг мажлиси бўлди. Комитет конференция кун тартибини, программасини ва иш тартибини муҳокама қилди. Шу кунгача 60 мамлакат конференция ишида қатнашишга розилик билдирди.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Озодлик халқ куролли кучлари Сайгон қўғирчоқ армиясига қақшатқич зарбалар беряпти. Суратда: ватанпарварлар Хюэ шаҳридаги душман истеҳкомларига қарата ўт очмоқдалар.

ВИА—ТАСС фотоси.

БРАЗИЛИЯ. Юз минглаб бразилиялик меҳнаткашлар очлик ва қашшоқлик исканжасида азоб чекмоқдалар. Суратда: йирик саноат шаҳри Бело Оризентенинг Вилья Амаро районидаги ахлат тўкиладиган жойда. Камбағаллар турмушга ярайдиган эски буюмларни қидиришяпти.

Прессенс бильд—ТАСС фотоси.

СССР—ЭРОН: ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

10 августда Москвада иқтисодий ҳамкорлик юзасидан Совет — Эрон доимий комиссиясининг тўртинчи мажлиси тугади. Бу мажлисда ҳар икки мамлакат ўртасида иқтисодий ҳамкорлик ва савдо-сотиқни янада ривожлантиришнинг муҳим масалалари юзасидан келишиб олинди.

Эронда қурилаётган металлургия заводини анча кенгайтириш кўзда тутилади. Заводнинг қуввати оширилиб, йилига 1,9 миллион тонна пўлат ишлаб чиқаришгача етказилади. Совет Иттифоқи фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқлари ҳамда маҳаллий хом ашёдан фойдаланиш асосида бир қанча нефть химияси корхоналарини қуришда, шунингдек қишлоқ хўжалигини, қурилиш индустриясини ривожлантиришда ва бошқа соҳаларда ёрдам беради. Совет Иттифоқидан етказиб бериладиган саноат ускуналари эвазига Эрон СССР халқ хўжалиги учун зарур бўлган молларни мамлакатимизга экспорт қилишни кўпайтиради.

Музокаралар амалий ва дўстона вазиятда ўтди.

Эрон делегацияси шу куниёқ ватанига жўнаб кетди.

(ТАСС).

МУСТАМЛАКАЧИЛАР ЖИНОЯТИ

ЛУСАКА. Португалия Африкага қарши, бу сафар Мозамбик халқига қарши янги жиноят тайёрламоқда. Оренсу — Маркишдан олинган хабарларга кўра Португалия ҳарбийлари Замбези дарёсида қурилаётган Кабора Басса гидро энергетика комплекси атрофидаги ўсимликларни дефолиантлар ёрдамида қуритиб ташлаб, шу йўл билан Мозамбик озодлик фронти ватанпарварларининг ҳаракатини қийин аҳволга солиб қўйишни мўлжалламоқдалар. Тете-Сонго ўртасидаги 115 километр йўл атрофидаги дарахтзорларга ҳам химиявий дорилар сочилмоқчи.

Бу жинояткорона планлар Португалия мустамлакачиларининг Мозамбикдаги позициялари заифлигидан далолат беради. Уларнинг бу ердаги кўп минг кишилик мустамлакачи армияси ҳам, «пропаганда уруши» ҳам мутлақо ёрдам бермади.

(ТАСС).

Х. АСАД ИНТЕРВЬЮСИ

БАЙРУТ, 10 август. (ТАСС). Сурия президенти Х. Асад Байрутнинг «Ал Анвар» газетаси мухбири билан қилган суҳбатида Совет Иттифоқи Сурия, Миср ва Фаластин араб халқининг содиқ дўстидир, деди.

Совет Иттифоқига қилган сўнгги сафаримнинг натижалари, деди Х. Асад, Совет — Сурия дўстлиги бузилмаслигининг ёрқин далилидир. Совет Иттифоқи халқимизга зарур бўлган ҳамма ёрдамни доимо бериб боражагини совет дўстларимиз яна бир бор таъкидладилар.

Президент Х. Асад Тель Авив ҳукуматининг агрессив йўлини қаттиқ танқид қилди ва Қўшма Штатларни Исроил агрессорларини қўллаб-қувватлаётгани учун қоралади. Биз, деб таъкидлади Х. Асад, босиб олинган ерларимиздан воз кечмаймиз, вақти келиб шу ерларимиз яна халқимизга қайтарилади. САР президенти Сурия армияси зарур бўлган ҳамма қуролларга эга, деб таъкидлади.

ПОЛЬША ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНГИ КОНЛАР

Шленск — Польшада энг катта ва Европада учинчи (Рур ва Донбассдан кейин) кўмир конидир. «Жице Варшава» газетасининг хабар беришича, Люблин воеводлигида янги кўмир конлари топилганлиги ҳақида хабар берилади. Янги кон мамлакатда иккинчи «қора олтин» хавзаси бўлиб қолади. Кон 43 квадрат километр майдонни ташкил этади. Бу ерда қирқ миллиард тоннагача тошкўмир қазиб чиқариш мўлжалланмоқда. Бундан ташқари Дончно шаҳри районида 16 миллиард тонна ёқилғи кони борлиги аниқланди. Шунингдек, мамлакатнинг бошқа жойларида ҳам конлар топилиб, бу ерда катта қувватга эга бўлган шахталар қуриш мўлжалланмоқда.

«СИРЕНА»ЛАРНИНГ ЯНГИ ХИЛИ

Мамлакатда «Сирена» маркали кичик литражли автомобилларнинг янги мукаммал хиллари ишлаб чиқарила бошланди. Буни Варшава автомобиль заводининг коллективи амалга оширди. Хозирги кунда «Сирена»нинг баъзи қисмлари — кузовининг конструкцияси яхшиланди, унинг ҳажми анча кенгайди. Тез кунда «Сирена»нинг янги хилини Бельско Бяла шаҳрида қурилган янги автомобиль заводи кўп серияда ишлаб чиқара бошлайди. 1973 йилга бориб, «Сирена — 105» автомобилларидан ҳар йили 25 мингтадан ишлаб чиқиладиган бўлади.

ЭКСПОРТГА МЕБЕЛЛАР

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига кирадиган мамлакатлар орасида мебель ишлаб чиқаришда Польша асосий ўринлардан бирини эгаллайди. Мамлакатда ишлаб чиқариладиган бундай маҳсулотларнинг 80 проценти социалистик давлатларга юборилади. Польшанинг ошхона учун, ётоқхона учун ҳамда кабинетлар учун мўлжаллаб ишлаб чиқарилган гарнитурларига СССР, ЧССР, ГДР ҳамда Венгрияда талаб катта. Социалистик мамлакатларда уй-жой қурилишининг кенг кўламда олиб борилаётганлиги Польша мебелига бўлган талабни ҳам кучайтирмоқда. Шунинг учун ҳам 1975 йилга бориб Польша мебелларини экспорт қилиш 35-40 процент кўпаяди.

МУҲИМ ТАДБИР

Яқинда Польша Халқ Республикаси Министрлар Совети корхоналарда шовқинга қарши курашни кучайтириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бунинг учун товуш ўтказмайдиган материалларни ҳамда товуш чиқармайдиган механизмларни кўплаб ишлаб чиқариш ҳамда уларни ишлаб чиқаришга жорий этиш мўлжалланди.

Бу муҳим тадбирга жавобан, Польша инженерлари янги гидравлик товуш ўтказмайдиган машиналар лойиҳасини ишлаб чиқдилар. Янги машинанинг дастлабки нусхаси тажрибадан муваффақиятли ўтди.

ПОЛЬША БАЙРОҒИ ОСТИДА

Польша Халқ Республикаси энг йирик денгиз давлатларидан бири ҳисобланади. Польша байроғи ўрнатилган кемалар жаҳоннинг барча денгиз ва океанларида сузиб юрибди.

1975 йилга бориб, Польша савдо кемалари ташийдиган юкларнинг ҳажми 3 миллион 400 минг тоннага етади.

1972 йилда Польшада Қутб акваториясида суза оладиган балиқ овлаш кемаларини ишлаб чиқаришга киришилди. Янги кемалар Аляска сувларида, Беринг денгизида, Оқ денгизда, Ньюфаундленд қирғоқларида бемалол сузиб юра олади.

(АПН).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — **Денгиз соҳилида** (бадиий фильм). 11.30 — «Бойчечак». 17.30 — ТОШКЕНТ. 17.35 — Физкультурачилар кунига бағишланган кўрсатув. 18.35 — Ахборот. 18.55 — Концерт. 19.35 — Ахборот. 20.00 МОСКВА. **Футбол: «Спартак — «Торпедо».** 22.00 — «Вақт». 22.30 — ТОШКЕНТ. **«Оталар сўзи ақлнинг кўзи».** 23.30 — Телефильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Телеочерк. 10.20 — **Адмирал Ушаков** (бадиий фильм). 12.00 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — МОСКВА. **Платон Крейчет** (спектакль). 18.45 — Орша. «Қизил курашчи» заводининг етти куни. 19.00 — **Платон Крейчет** (спектаклнинг давоми) 20.00 — ТОШКЕНТ. Кинокўрсатув. 20.50 — **Танишинг, Балуев** (бадиий фильм). 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт. 7.40 — Қувонч қўшиқлари. 8.25 — «Янги ёзувлар». Андижон область театри артистларининг концерти. 9.30 — **«Ер ва эл»** радиожурнали. 10.25 — Спорт маршлари ва қўшиқлари. 11.15 — «Дугоналар» радиожурнали. 12.15 — Физкультурачилар учун концерт. 13.30 — Бадиий ҳаваскорлар концерти. 15.20 — «ПРАВДА» газетасининг обзори. 15.30 — Маданият радиоуниверситети. 16.10 — Эстрада концерти. 17.20 — Уйғур куйлари. 17.50 — «Идеология ва ҳаёт» 18.00 — «Музикали глобус». 18.40 — Спорт эшиттириши. 19.20 — «Ешлик» куйлайди. 20.00 — «Ленин йўлидан» радиопрограммаси. 20.45 — МОСКВА. «Бутуниттифоқ физкультурачилар куни» В. И. Ленин номли Марказий стадиондан репортаж. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт. 22.15 — Куйлардан қўшиқларга. 23.10 — Дам олиш концерти.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/VIII да **Лақма** (қишки бинода).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қароқчи-қариялар — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», «ВОСТОК» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (кундуз соат 11, 3, 4 ва кеч 9 да).

Туман тарқалгач... — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Дунё (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Садоқат — «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 1, 5, ва кеч 6, 8 да).

Менинг исмим — масхарабоз (3 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11 ярим, 4 ва кеч 8.15 минутда).

Емон об-ҳаводан яхши нима бор? — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Яшасин севги — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Қароқчи-қариялар — «ФЕСТИВАЛЬ».

Сўнгги қалъа — «ХИВА».

БАХТЛИ РАҚАМЛАР

10, 19, 22, 38, 42, 44

ГРОЗНИЙ шаҳрида 10 августда ўтказилган «СПОРТЛОТО»нинг навбатдаги тиражида юқоридаги рақамлар ютуқли чиқди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитети коллективи Тошкент телестудиясининг бош телеоператори К. Мақсудхўжаевга отаси

Абдураззоқ МАҚСУДХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

14 АВГУСТ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.50 — ТОШКЕНТ. 10.55 — «Гулхан» журнали саҳифаларида. 11.20 — **Ҳаёлпарастлар** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қўғирчоқ фильм. 18.50 — **Рекомендация** (телеспектакль). 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламда нима гап? 20.05 — Ахборот. 20.20 — Телеспектакль. 21.40 — Август — ҳосил тўплашда ҳал қилувчи ой. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Экранда Ҳиндистон.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА. 17.55 — Янгиликлар. 18.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.30 — Таганрог учрашувлари. 19.00 — **М. Бажан шеърлари.** 19.20 — Концерт. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Сиз... маълум (бадиий фильм). 20.15 — ... — Ғижжак наволари (Тошкент). 22.30 — Эфирда — «Молодость». 23.20 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

15 АВГУСТ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.50 — ТОШКЕНТ. 10.55 — Қувноқлар даврасида. 11.25 — **Сирли орол** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.50 — ТОШКЕНТ. 17.55 — Қўғирчоқ фильм. 18.55 — Ахборот. 19.05 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Ахборот. 19.30 — **Футбол: «ПАХТАКОР» — «ДИНАМО».** 21.15 — Телеочерк. 21.25 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Эргаш Йўлдошев** куйлайди. 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА. 17.55 — Янгиликлар. 18.00 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 18.30 — Таганрог учрашувлари. 19.00 — Концерт. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Кашфиёт оламида. 20.10 — **Фавқулодда топшириқ** (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Ҳиндистон халқ санъати.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.50 — Реклама ва эълонлар. 21.00 — **Ажал сиртмоғида** (бадиий фильм).

16 АВГУСТ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — **Ҳайвон ўргатувчилар** (бадиий фильм). 11.40 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қўғирчоқ фильм. 18.40 — Ахборот. 18.55 — Шонли 50 йил. 19.15 — Ассалом, китоблар. 19.50 — Тошкент музида Москва балети. 20.20 — Ахборот. 20.35 — Илмий техника тараққиёти учун. 21.00 — Концерт. 21.40 — Пахтакорларнинг август тадбирлари. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Тўямўйиннинг беш куни. 22.55 — **Мангу ёшлик** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА. 17.55 — Янгиликлар. 18.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.30 — Таганрог учрашувлари. 19.00 — Концерт. 19.20 — Ҳужжатли фильмлар. 20.00 — Спорт кундалиги. 20.30 — ... 22.00 — ТОШКЕНТ. ... 22.30 — **Эркин шамол** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. 20.20 — Фильм-концерт. 20.45 — **Вена қизлари** (бадиий фильм).

17 АВГУСТ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.50 — ТОШКЕНТ. 10.55 — Мультфильм. 11.05 — Телеспектакль. 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қўғирчоқ фильм. 18.25 — Ахборот. 18.50 — Телефильм. 19.00 — ҲУР РЕСПУБЛИКАЛАР БУЗИЛМАС ИТТИФОҚИ. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Тўямўйиннинг беш куни. 22.55 — **Осмонни забт этувчилар** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА. 17.55 — Янгиликлар. 18.00 — Концерт. 18.30 — Таганрог учрашувлари. 19.05 — Ҳужжатли фильмлар. 20.20 — Социализм дунёси. 20.40 — Телефильм. 22.00 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм. 21.00 — **Фарҳоднинг жасорати** (бадиий фильм).

18 АВГУСТ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Шоирлар — болаларга. 11.20 — **Еттидан ўн иккигача** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қўғирчоқ фильм. 18.50 — Ахборот. 19.05 — Усмон Носирнинг адабий портрети. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — ... 21.00 — Катта хирмон арафасида. 21.30 — «Вақт». 22.00 — Телефильм. 22.30 — Тўямўйиннинг беш куни. 22.55 — **Яшашдан мақсади** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.20 — МОСКВА. 18.25 — Янгиликлар. 18.30 — Буратино кўргазмаси. 19.00 — Китоб дўкони. 19.45 — Концерт. 20.00 — **Бизни тонгда кутасиз** (бадиий фильм). 21.30 — Чинни заводи қурилишида (Тошкент). 22.00 — СССР Ҳаво Флоти кунига бағишланган концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. «Тўлқинда — 02». 20.10 — Ҳаваскорлар кинофильмлари республика конкурси олдидан. 21.10 — Бадиий фильм.

19 АВГУСТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Пионерлар гулхани атрофида. 10.00 — Мультфильм. 10.20 — **Телеминиатюралар.** 11.00 — МОСКВА. 18.40 — ТОШКЕНТ. 18.45 — Қўғирчоқ фильм. 19.10 — Ахборот. 19.30 — **Футбол: «ПАХТАКОР» — «МЕТАЛЛИСТ».** 21.15 — Ахборот. 21.25 — **Гулшод Отабоева** куйлайди. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Тўямўйиннинг беш куни. 22.55 — **Қочиш** (бадиий фильмнинг 1-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. **Сеҳрли узук** (бадиий фильм). 11.15 — ... 17.45 — ... 18.40 — МОСКВА. 19.20 — Халқаро панорама. 19.50 — Музикали афиша. 20.40 — **Жиноятчор дунё профессори** (бадиий фильм). 22.00 — ТОШКЕНТ.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

20 АВГУСТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Қўғирчоқ фильм. 11.00 — МОСКВА. 17.45 — ТОШКЕНТ. 17.50 — Ахборот. 18.00 — Бугун — СССР Ҳаво Флоти куни. 18.25 — «Ешлик» студияси кўрсатади. 19.00 — «ПРАВДА» газетасининг сиёсий шарҳловчиси **Ю. Жуков** телетомошабинлар саволларига жавоб беради (Москва). 19.30 — Ёзувчилар — пахтакорларга. 19.50 — Ахборот. 20.10 — **Телеминиатюралар.** 20.50 — «ОЛТИН ВОДИЙ». 22.00 — «Вақт». 22.30 — Тўямўйиннинг беш куни. 22.55 — **Қочиш** (бадиий фильмнинг 2-серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. **Чавандозлар** (бадиий фильмнинг 1-2-сериялари). 17.45 — МОСКВА. **Киносаёҳатчилар клуби.** 18.45 — Қўшиқ — 72. 19.00 — Яшил бойлигимиз. 19.30 — Ассалом, қўшиқ. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.45 — **Ильф ва Петров трамвайда борарди** (бадиий фильм). 22.00 — ТОШКЕНТ.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — бизнинг адрес ва телефонлар: 700000 ГСП, ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — 338543, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337263. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 337604. Қишлоқ хўжалиги — 337221. Адабиёт ва санъат — 332038. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маданий ҳаёт ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар бўлими — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистлар — 337162. Корректура — 330249, 330250, 330251. Ахборот бўлими — 330259. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон — 46—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 53—35. Урганч — 34—55. Фарғона — 4—29—44.

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.